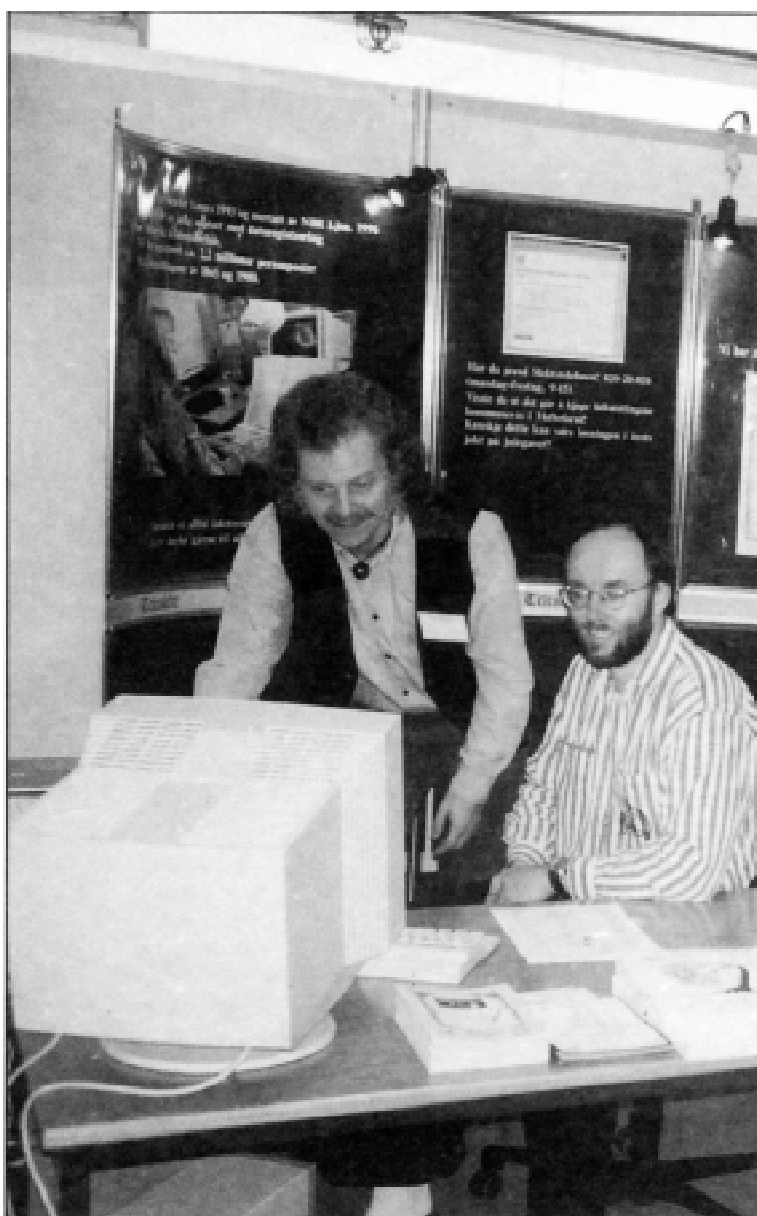

Løssalg
kr. 35,-

Slekt og Data

4 Medlemsblad
for
1996 DIS-Norge

Databehandling
i
Slektsforskning

DiS

Slekt og Data
Medlemsblad for DIS-Norge
Nr. 4 /1996. Årgang nr. 7
ISSN 0803-0510

Redaksjon:

Alf Christophersen
4909 Songe

tlf. 37 16 42 09 (p), 22 85 13 27 (a)
fax: 37 16 42 09 (e. avtale), 22 85 15 32 (a)
Internet: alf.christophersen@basalmed.uio.no

Redaksjonsutvalg:

Otto Jørgensen, Jan M. Keus

Bladets adresse:

Postboks 146 Manglerud, 0612 Oslo

Opplag: 3200

Abonnement for bibliotek og liknende
institusjoner kan tegnes for kr. 75,- pr. år.

Annonsepriser:

1 gang 4 ganger

1/4 side kr. 1000,- kr. 3400,-

1/2 side kr. 1500,- kr. 4800,-

1/1 side kr. 2500,- kr. 7500,-

Vedlegg, pris etter avtale.

Annonser kan tegnes ved
henvendelse til

DIS-Norge

Trykk:
Ås-Trykk, 1430 ÅS

DIS-Norge

Postboks 146 Manglerud
0612 OSLO

Tlf. 22 26 66 77

Postgiro: 0824 07 64750

E-post: disnorge@sn.no

WWW: <http://www.sn.no/disnorge>

Styrets medlemmer:

Leder: Bjørn Nilsen

Stordamsnaret 1, 0671 Oslo

Tlf. 22 26 41 50 (p)

Nestleder: Jan M. Keus

Fagertunvn. 149, 1342 Jar

Tlf. 67 14 84 75 (a/p), fax: 67 14 08 40

Kasserer: Rune Bratfoss

Gaupeveien 20, 1914 Ytre Enebakk

Tlf. 64 92 49 18 (p), 90 83 23 40 (mobil)

Sekretær: Eirik Nord

Nåkkves vei 1/1053, 0670 Oslo

Tlf. 22 26 44 57 (p)

Jan Solberg

Kjennveien 15B, 1470 Lørenskog

Tlf. 67 90 77 51 (p)

Ole-Johan Kippenbroeck

Donevikstien 4, 4048 Hafersfjord

Tlf. 51 55 30 49 (p)

Varamedlemmer:

Odd Marthinsen

Skonnertvn. 4, 1659 Torp

Tlf. 69 34 84 82 (p)

Ole Kjølseth

Jacob Aalls gt 3A, 0368 Oslo

Tlf. 22 43 81 42 (p)

Vidar Øverlie

Tornefjellv. 2, 4056 Tananger

Tlf. 51 69 80 89 (p)

På kontoret:

Monica Jakobsen

DIS-Treff adresse:

Ole-Johan Kippenbroeck, se styret

Slektskonferanser på nettet

Usenet Netnews (Free Agent etc.)

no.slekt	soc.genealogy.hispanic
no.slekt.programmer	soc.genealogy.jewish
no.slekt.etterlysning	soc.genealogy.marketplace
swnet.sci.genealogi	soc.genealogy.medieval
sfnet.harrastus.sukututkimus	soc.genealogy.methods
soc.genealogy.african	soc.genealogy.misc
soc.genealogy.australia+nz	soc.genealogy.nordic
soc.genealogy.benelux	soc.genealogy.slavic
soc.genealogy.computing	soc.genealogy.surnames
soc.genealogy.french	soc.genealogy.uk+ireland
soc.genealogy.german	soc.genealogy.west-indies
	alt.genealogy

E-postbasert:

DISforum@rootsweb.com

Påmelding til alf.christophersen@basalmed.uio.no

Kun åpen for medlemmer.

Deadline for innsendelse av

innlegg til neste nr

6. februar

Formannen har ordet

I Slegt og Data har det i år pågått en debatt om hva som bør være DIS-Norges rolle i forbindelse med registrering av historiske kildedata fra kirkebøker, folketellinger etc.

Det pågår i dag et registreringsarbeide mange steder: I halvstatlige institusjoner, i slektshistorielag, i lokalavdelinger av DIS-Norge, og av privatpersoner. Vi har en institusjon (RHD) som har påtatt seg rollen med å holde oversikt over hva som er i gang av slikt arbeid, og hva som er gjennomført.

I styret for DIS-Norge er det enighet om at foreningen sentralt ikke skal sette ressurser direkte inn i dette arbeidet i dag. Likevel vil man oppmuntre lokale avdelinger, foreninger og lag i den grad man har ressurser, til å drive med registreringsarbeid. Det er først og fremst her de virkelige ressursene finnes, og det er neppe behov for en overordnet koordinering fra DIS-Norge så lenge en påser at det ikke foregår dobbeltarbeid.

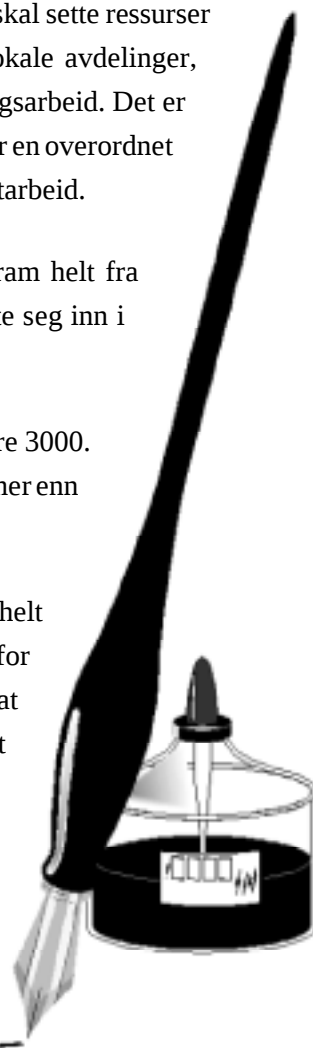
Det finnes meget gode veiledninger for hvordan man bør gå fram helt fra starten av i et slikt arbeid. DIS-Norge vil sterkt anbefale å sette seg inn i disse veiledningene, og å bruke de standarder som er beskrevet.

I løpet av julen 1996 vil foreningen DIS-Norges medlemstall passere 3000. Dette er et «netto-tall», da medlemmer med kontingentrestanse for mer enn ett år strykes (faktisk utgjør disse et meget lite antall).

Veksten i antall medlemmer er stabil og høy. Dette forteller helt sikkert mye om at interessen for slektsforskning generelt, og for databehandling i slektsforskning spesielt, er meget høy. Vi håper jo også at det forteller noe om at det å ha en forening som DIS-Norge er viktig, og at den i store trekk er i et riktig spor.

Helt til slutt: En riktig god jul og et godt, nytt år til dere alle!

Vennlig hilsen
Bjørn Nilsen

Redaktørens spalte

Lurer du på hva du skal gi barna til jul? Kan jeg gi et forslag? Noe som har slektsforskning som tema! F.eks. et shareware eller

freeware program. Men husk, hverken shareware eller freeware programmer er gratis, det er det at du kan teste dem uten å betale på forhånd som er forskjellen fra kommersielle programmer. Når du registrerer din bruk av programmet hos utvikleren forteller du ham/henne samtidig at vedkommendes arbeid settes pris på. Det er dessverre tydelig at mange tror at slik programvare kan man trygt bruke uten å betale for. Hva gjør du når ditt favorittprogram ikke lenger utvikles fordi ingen var interessert i produktet?

Hva ønsker du at et godt slektsprogram skal inneholde? Både diskusjon om shareware-programmer og hva slektsprogrammer bør kunne er tema som diskuteres mer eller mindre heftig i no.slekt.programmer og ikke minst på vår lukkede distribusjonsliste, DISforum.

Kjenner du ikke til DISforum sa du? Den har vi hatt siden i sommer, men det er noen få som til nå nok har misforstått litt hva den er ment for. Derfor har det til tider blitt litt mye støy der, noe som har fått noen til å trekke seg. Vi håper å se disse tilbake som Digest-deltakere. (Se nedenfor)

I flere år har vi jo hatt konferansene no.slekt, no.slekt.programmer og no.slekt.etterlysning. Her bør vi konsentrere oss om genealogi og snakke minst mulig om annet, bl.a. DIS-Norge. Dette er kanaler som er åpne for alle, også for de som ikke ønsker å være medlemmer av DIS-Norge, av en eller annen grunn.

DISforum@rootsweb.com er en lukket konferanse hvor kravet er at du er medlem av DIS-Norge. Her skal du kunne stille spørsmål til andre medlemmer som klør etter å hjelpe nettopp DEG med DINE problemer. Det være seg at du er nybegynner med maskinen din, eller at du er kløpper i bruk av en maskin, men er totalt uvitende om hvordan du gjør slektsforskning. Eller rett og slett at din kjære maskin sluttet å virke og trenger hjelp fra oss andre. Det er mye vi kan hjelpe hverandre med!

Dessverre kan det være at noen få deltakere har forlangt at denne konferansen brukes bare til samme type diskusjoner som no.slekt etc. Slike diskusjoner mener vi bør foregå i no.slekt etc. Her i DISforum skal vi ha stor takhøyde og vi som kan mye om databehandling og/eller slektsforskning bør helst bruke denne konferansen for å hjelpe våre medmedlemmer, ikke for å mele vår egen kake og be andre holde kjeft hvis det spørres om hvordan man kopierer en fil eller det stilles andre spørsmål som leseren synes var utrolig dumme og irrelevant for konferansen.

Konferansen kan følges på to måter, mail eller digest. Det siste er et sammendrag som postes daglig.

God Jul og Godt Nytt År!

Balansegangen mellom det idéelle og virkeligheten vår

Ulv Tore Skaar

tilsvar til Bjørn Nilsens leder om et evt. prissjokk

Leder-artikkelen i siste «Slekt og Data» var både tankevekkende og urovekkende, mest fordi artikkelen ble skrevet før Teleslekt og DIS hadde vært i kontakt, og før systemet er lagt ut til alminnelig bruk, og man dermed kan vite hva man får. Artikkelen bidro antagelig dessverre også til å så en del feil forestillinger om hva Teleslekt er, og hva vi har mulighet for å få til. Likevel velger jeg, den skarpe tonen til tross, å tolke artikkelen som uttrykk for en genuin interesse for Teleslekts ve og vel.

Innledningsvis vil jeg poengtere at vi i Teleslekt *ikke* er underlagt de samme vilkårene som flere av de andre aktørene i markedet. Teleslekt er foreløpig ikke inkorporert i Nasjonalbiblioteket, og er ikke inne på deres (eller andres) budsjetter. Vi må derfor prøve å klare oss med det vi selv evner å få inn. Dersom vi konsekvent skulle prøve å hente inn hva det koster å drive Teleslekt, ville prisene ligget svært mye høyere.

Når dette er sagt, blir spørsmålet heller om hvor det idéelle kan møte virkeligheten, eller for å si det på en annen måte: anledningen til å foreta en kalkulert risiko ved å satse på lave priser for å fremme hyppige web-besøk.

Forslaget om ett øre pr. treff, blir under våre omstendigheter helt umulig/urealistisk å innfri.

Dersom publikum ønsker at Teleslekt skal kunne bestå, må vi nemlig prise våre tjenester noe mer realistisk. Teleslekt har - ut fra sitt ståsted - lagt seg på et rimelig balansert nivå mellom det idéelle og et økonomisk minimumsnivå - men dette vil selvsagt tiden vise.

Jeg vil påstå at for de fleste, vil dagens Internett-prising på langt nær gi seg slike utslag som Bjørn Nilsen beskriver. Personer med behov for spesielt store mengder data, eller med et stadig behov for å komme tilbake til våre folketellinger, vil for den saks skyld ha mer utbytte av å kjøpe et hefte for de aktuelle kommunener.

Dersom man ønsker å foreta vide søk eller ikke helt vet hva man er ute etter, eller om det av andre grunner kan være vanskelig å innsnevre søke-kriteriene, er det naturligvis rett at et søk etter forfedrene vil falle dyrt i lengden. Nå hadde ikke vi i utgangspunktet tenkt at den situasjonen skulle kunne bli så utbredt. Så lenge man snakker om folketellingen av 1900, er de færreste neppe kommet lenger tilbake på stamtreet sitt enn til oldeforeldrene, og vanligvis kan man jo da gå ut fra at mye er kjent blant de nærmeste fortsatt. Når det senere blir tale om 1865-folketellingen, kan nok imidlertid problemstillingen bli mer aktuell.

Når det likevel vil være mest hensiktsmessig også for denne gruppen å kunne benytte seg av vårt søkeverktøy på internett, har vi til hensikt å gå ut med en egen rabattordning for disse.

Inntil vi får fylt opp databasen med flere kommuner, vil det imidlertid være noe tidlig å gå ut med slike ordninger, mener vi. Vi må dessuten finne frem til holdbare tekniske løsninger som også kan gjøre nytten for bibliotek og DIS-medlemmer, samt ta høyde for mulig misbruk av ordningen vi har i tankene. Likevel tror jeg ikke det vil vare så lenge før vi kan gå offentlig ut med vårt tilbud til storbrukerne.

Vi tror likevel at de fleste vil klare seg med adskillig færre søk, og at **problemstillingen derfor er overdimensjonert** i Bjørn Nilsens leder. Særlig fordi Teleslekt hele tiden har vært åpen for å innlede forhandlinger med store organisasjoner som DIS, og denne muligheten er ikke blitt prøvd ut ennå!

Bygdebokforfattere skal likeledes kunne få sine egne avtaler med oss, slik at deres praktiske problemer skal være ryddet av veien på en økonomisk forsvarlig måte.

Det er således beklagelig, at formannen i DIS-Norge går ut og antagelig uten å ville det, skaper feilaktige inntrykk blant DIS' medlemmer før muligheten for en rabatt-ordning for medlemmene er utprøvd. Var det grundig gjennomtenkt at man gikk såpass hardt ut før man heller ikke hadde fått utprøvd systemet og før vi vet mer om Teleslekts videre skjebne?

Teleslekt ble startet på privat initiativ i en privat bedrift.

Når Riksarkivet ikke så seg i stand til å overta muligheten som bød seg ved å overta Teleslekt, skal vi være glade for at Nasjonalbiblioteket i Rana kom på banen. Dette reddet Teleslekt, noe som (vi:) slektsgranskere skal være glade for - det gir nemlig landet anledning til å få utført en viktig samfunnsoppgave. Vi har tross alt store muligheter nå, til å få utført et nasjonalt, kulturelt løft av dimensjoner - med vår bemanning og ekspertise.

Nei, har man interesse av det arbeidet Teleslekt utfører, og kan komme til å utføre, bør man heller med et smil yte sin skjerv f.eks. gjennom internett-søkene. (Inntil myndighetene kanskje tar ansvaret for arbeidet, og ser betydningen av det vi driver med, og hvor viktig det er at arbeidet vårt kan få fortsette lenge til glede for både leg og lærd i inn- og utland.)

Kanskje våre venner heller kunne hjelpe oss med å få åpnet øynene på øvrigheten for betydningen av dette gjennom sin bruk?

Slik er realitetene vi må forholde oss til i Teleslekt, dessverre - og betydningen av å sikre og tilgjengeliggjøre kildemateriale for flest mulig. Da får vi en dugnadsinnsats som sikrer at dette viktige kulturarbeidet kan få fortsette - uansett. Gjennom omfattende bruk av systemet, vil kanskje også myndighetene en dag bli oppmerksom på den betydningen arbeidet har for så mange både innen- og utenlands. Og dermed betydningen vår egen kulturelle dugnad har utover det arkivverket kan yte. Da blir det kanskje senere mulig å vinne gehør for at Teleslekts fortsatte eksistens må sikres gjennom offentlige bevilgninger. Her håper jeg at Bjørn Nilsen/DIS og Teleslekt kan trekke i samme retning.

Kort kommentar fra Bjørn Nilsen:

Det blir litt galt når Ulv Tore Skaar så sterkt kritiserer lederartikkelen ut fra spørsmålet om eventuell rabattordning for DIS-Norges medlemmer. Jeg tok opp, og drøftet, den markedsprisen som Teleslekt hadde gått ut med ved lanseringen av den nye tjenesten. Det var helt prinsipielle synspunkter, som ikke burde justeres i forhold til størrelsen på en eventuell rabatt. Det er dessuten ikke riktig at artikkelen ble skrevet før Teleslekt og DIS hadde vært i kontakt. Så tidlig som i sommer tok jeg opp dette spørsmålet, men man ønsket ikke å ta opp dette da, under henvisning til tidspress.

Under argumentasjonen mot min påstand om at «tunge» søk kan bli svært dyrt, kommer Ulv Tore Skaar i skade for å antyde at man da heller får kjøpe hefter for de aktuelle kommunene. Dette er oppsiktsvekkende. Det er jo nettopp ved tunge søk man vil ha utbytte av å søke elektronisk! Litt rar er også antydningen om at 1900-tellingen er så ung at mange kanskje kan klare seg uten den. Jeg er ikke enig. Skulle det være tilfelle, ville det jo være uttrykk for en stor feilvurdering i valg av kilder for registrering.

Jeg tror at dersom brukere «med et smil yter sin skjerv» mot en tjeneste som er høyt priset, vil det neppe røre ved hjertene til øvrigheten slik at vi vinner gehør for at tjenesten bør drives for offentlige midler. Hvorfor skulle den det, under slike omstendigheter?

Som kunder må vi ha anledning til å mene at en vare er høyt priset. Det er ikke sikkert at formaninger er det beste svaret på dette. På den annen side: Vi må bare registrere at Teleslekts kalkulerer ut fra sine forutsetninger. Og da har vi ikke så mye annet å gjøre enn å håpe på en god rabatt.

«Kong Hans» og hans dramatiske løpebane.

Ole Kjølseth

Slektsstudier bør ikke bare ende opp med tørre navn og tall, men vekke lysten til å lære mere om våre aner og deres liv og levnet i gamle dager.

Selv har jeg grepet fatt i en skotsk adelsmann, salige John Cunningham, som i alle fall dere som har aner fra familiene Paus, Ørbech, Alstrup, Stoltenberg, Greve, Reiner, Thesen, Nagel, Heiberg og sikkert mange flere, kan ha interesse av.

Kuriøst nok hadde han ingen barn med sin danske hustru, «Erlige og Velb. Fru Ellene Hundermark» som han giftet seg med den 4. september 1625 «paa Bodø Gaard» etter selv å ha deltatt ved «Herredagene» som Kong Christian IV arrangerte i Trondhjem dette året.

Likevel, ettersom han, etter hustruens død, lyste ett av sine to utenomekteskapelig, eller såkalte «uekte» barn, i «kull og kjønn», nemlig Christine, som senere ble gift med handelsmann, rådmann og viseamtman Hans Jensen Ørbech i Bergen, vel, så har mange av oss tilknytning til denne «Kong Hans» som han ble kalt.

Før vi starter på hans livshistorie, la meg fremsette en teori om hvorfor John Cunningham ble kalt Kong Hans.

Vi vet jo at navn ofte ble biblifisert og John kan vel være blitt til Johannes, og derefter til det folkelige «Hans».

Navnet Cunningham ser vi ble skrevet Kønningham i ulike skriftformer, og dermed er ikke veien til Kønning, (dvs konge), særlig lang. Således finnes enda idag på museum i Trondheim et kunstferdig våpenskjold i tre med teksten «Hans Koninck» på en staselig prekestol fra Vardø gamle kirke.

Så til hans livsløp.

Capitan Ihon Connnichames skotske bakgrunn.

I Heraldisk Tidsskrift nr 26 gir Hans Cappelen en detaljert analyse av familiens våpen og skotske opprinnelse med utgangspunkt i avbildninger av hans våpenskjold som ble skåret ut for bruk i flere kirker i Finnmark

og da spesielt det vakre skjoldet på prekestolen i den gamle Vardø-kirken, fra 1621.

En signetring fra 1605, som han i alle år flittig benyttet over segl av voks og lakk i en rekke bevarte dokumenter, bærer ovennevnte engelske versjon av navnet og viser hvordan han samtidig var kjent under begge navn.

Cappelen omtaler flere personer i Skandinavia som bar navnet Cunningham på 1600-tallet, bla en Adams i Danmark og skriver:

« Hovedfigurene i Cunninghams våpenskjold, gaffelkorset og enhørningen, har John og Adams til felles. Disse går igjen i våpenet til hovedlinjen i Skotland, «Cunningham of Kilmaurs» og det formelle overhodet Jarlen av Glencairn.»

Det synes som John tilhørte klan-grenen of Barns som ligger i The East Neuk of Fife.

Denne grenen, sier Cappelen, «stammer fra en yngre sønn av Hugh de Cuninghame, hvis farfar i 1264 skal ha fått Kilmaurs, og hvis agnatiske etterkommer i 4. ledd var den 1. jarl av Glencairn». Og videre: «den sammenhengende stamrekken kjennes imidlertid først fra William Cunningham of West Barns (første del av 1500-tallet), hvis sønn er Alexander Cunningham of Barns and Gallowside og som nevnes 1561 med hustruen Christian Wood.»

Disse, mener han «er dem som passer best med tidsperioden til å være Johns foreldre.»

Uansett om dette er korrekt eller ei, er det ingen tvil om at han kom fra en adelig skotsk familie, men han var vel neppe den eldste sønnen, siden han slo seg ned og forble i Danmark-Norge hele sitt liv.

Hans Kønning i tjeneste hos kong Christian IV av Danmark.

Skotske kilder angir at han ble født ca 1575 mens Dansk Biografisk Lexicon skriver «Han var en vidt bereist Adelsman og visstnok allerede 1581 Enspænder hos Fredrik II.»

I boken «Jon Olafssons oplevelser som bøsseskytte under Christian IV, nedskrevne af ham selv», den såkalte Indiafarer, som døde i 1679, finner vi:

« Paa den Tid vi kom, (i dette tilfellet til Vardø), regjerede der en Herremand ved Navn Hans af skotsk Familie, som var bleven sendt til vaar naadige Herre Konge Christian IV med et kosteligt Skib fra England ved hans Kroning, og derfor ble kaldt Hans.

Han var en sær og forunderlig Mand især naar han var drukken.

En gang gav Kongen ham Ordre om å legge sig i Øresund med et af sine Orlogsskibe, som hed «Den sorte Ridder» for at opsnappe de Skibe, der sejlede gennem Sundet paa den østlige Side for ikke at betale Told.

Han opsnappede der 5 Skibe i Løbet af en Sommer og sendte dem til København. De havde alle Slags Varer ombord.

Disse Skibe blev frigivne igen ved Kongens Særdeles Naade og paa Grund af deres Herrers ydmyge Bøn, bland hvilke der var en gammel skotsk Mand, som paa sine Knæ bad Kongen om Naade og om at frigive hans Skib, hvilket ogsaa skete for hans Alderdoms Skyld og fordi han lovede forbedre sig.»

Kongen hadde et enormt hav- og kystområde å forsvare, ikke mot krigerske angrep, men mot ulovlig fiske, hvalfangst, smugling og ikke minst mot sjørøveri som florerte på en ytterst brutal måte, lokale kjeltringer, sjørøverskuter fra sydlige land og iblant pirater innleid av fremmede fyrster.

Innenfor rikets havområde, som omfattet deler av Østersjøen, Norskekysten til Russlands grense, Færøyene og Spitsbergen (som man den gangen trodde var en del av Grønland), skulle det holdes oppsyn med at alle fartøyer hadde kongens tillatelse til å ferdes.

Årlig sendte kongen ut orlogsfartøyer, dvs seilskip, bestykket med grove kanoner og med proviant for månedslange reiser, eller som det fremgår i en fotnote til Jon Olafssons Oplevelser:

«For at hevde og vaage over sin Højheds Ret i de dansk-norske Farvande og forhindre fremmede Nationer i at fiske og handle paa Finmarkens, Nordlandenes og Grønlands (dvs Spitsbergens) Kyster uden dertil at have løst Kgl. Pas, og desuden at udrydde de Sørøvere og Fribyttere som overfalde og udplyndre den søfarende Mand paa Kronens Strømme, udsendes der næsten hvert Aar store eller smaa Eskadrer paa Togt.»

En av kongens befallhavende ombord var altså adelsmannen Kaptein Hans Kønning (som dog rangerte under skipperen ombord) og det kan kanskje være av interesse å gi et innblikk i forholdene under slike tokt.

Det er mange dramatiske beretninger å velge blant; om sjørøvernes atferd og om marinens like nådeløse opptreden, liksom i denne sterkt forkortede fortellingen

om Fribytteren Juan Mendoza som var blitt forfulgt helt opp til Kola-halvøya, ca 1615, i vår bøsseskyttes ord:

«Men nu da Hevnens time var slaadet for Mandaus, faldt det ham ind at overgive sig, eftersom han over-tænkte at han var i at fremmed Land, berøvet sit Skib, der paa mange Steder var sønderskudt og beskadiget af Kugler og desuden stod urokkelig paa et Sandrev.

Han raabte derfor til Admiralen og spurgte om han stod i høy Gunst hos sin Herre, Kongen, og om han kunde forskaaffe ham og hans Skibsfører og Kaptein Liv og Naade.

Admiralen gik med Glæde ind paa dette og sagde at hans Herre aldrig vilde lade en saadan Mand aflive. Mandaus troede dette fuldt og fast og gik frem for at overgive sig sammen med sin Kaptein og Skipper.

Alle de andre tog de Danske tilfange og henrettede paa den Maade de selv ønskede, idet de blev halshuggede saaledes som de selv hadde henrettet andre, og derefter to og to sammenbundne til et Bøsse-kammer og sænkede i Havet. De Danske tog saa alle deres Rigdomme og førte dem over til deres egne Skibe.

Tre Dage efter Ankomsten til Kjøbenhavn blev der rejst en Galge udenfor Østerport og til den blev saa de tre ført, Hovedanføreren Mandaus, Kaptein Braa og Skibsføreren Rubenzius. Da de blev ført ud til Retterstedet, holdt de hinanden i Haanden og gik med blottede Hoveder, under Sang og Glæde. Mandaus sagde at han takkede Gud, fordi han fik Lov til at her udstaa sin skyldige Straf, idet han haabede paa Guds Naade og sine Synders Forladelse og et evigt Liv, alene for Jesum Kristum.»

Her kan tilføyes at han nok ble hengt i en den gang nyoppfunnet vippegalge der forbryteren rev armene av ledd når han falt ned i repet som var gjort fast om armene - og ble hengende til allmen beskuelse.

Bøsseskyttene og mannskapet ombord i orlogsfartøylene levde et tøft og farlig liv, underlagt strenge lover.

Dette kan illustreres med noen sitat fra sjøkrigsartiklene og et par historier som Jon Olafsson beretter: « Da jeg affyrede det første Stykke sto alt stille, men ved det andet Skud slyngedes Kanonerne bagud i Baaden saa jeg nær var bleven dræbt. (Fordi festet ikke var godt nok.)

Admiralen blev meget vred, ikke paa mig, men paa vore Tømmermænd, hvis Arbejde forekom ham upaalidelig udført og svor at straffe de arme Tømmermænd strængt, og da vi kom ud til Skibet befalede han at sætte begge Tømmermænd ud paa Gallionen i Lænker, og at de skulde sidde til næste Morgen, hvor Sagen skulde forelægges et sammenkaldet Raad, og Tømmermændene faa den Straf som man mente de havde fortjent, enten kiølhales 3 Gange eller 9 Gange dyppes i Havet fra Storraaen.»

«Paa skibet «Enhørningen» hendte det, at skibets Hovmester blev hængt paa Bovsprydet, ikke paa Grund af Tyveri, men fordi han af Dovenskab under den omtalte Storm paa veien fra Island forrettet sin Nødtørft i Brødforraadskammeret.»

Sjøkrigsartiklene sier at den som «ureiniger noget Skibs Redskab, Skyds eller annet skal straffes med Kjølhaling», så straffen var streng for han som ble sjøsyk og ikke greide holde seg.

Sjøkrigsartiklene sa videre:

«Hvilke som hinanden slaar Pust- eller Næve-Hug inden Skibsborde, da straffes han 3 gange under Kølen.»

Og Krigsartiklene, af aaret 1611 og som gjaldt de militære om bord:

«Dersom nogen bliver befunden sofvende paa schieldwachten eller och ganger derfra, før hand bliver forlosset, hand skal straffes paa lifvet uden ald naade.»

Sloss og duellere fikk man imidlertid lov til, paa visse vilkår:

«Naar Knegtenne slaes indbyrdis, skal ingen maa bruge nogen morderiske verger emod den anden, det verre sig bøsser eller ellers lange verger under lifsstraf; men det verge, som man berer ved siden, skal verre hver fri for at mue bruge, dog maa mand dermed icke sticke», for: «—slaar Mand anden ihjel inden Skibsborde, da bindes den Levende til den Døde, och kastes saa baade sammen over Borde.»

Om da Grønland ble gjenfunnet og senere ekspedisjoner.

Wilhelmine Brandt skriver i «Slægten Benkestok» om «Sørøveren og Færøenes anden Nationalhelt», og hans reise til Grønland (ca 1585):

«Kort derefter foretog Mogens Heinessøn, der paa denne tid var Borger i Bergen, paa egen Bekostning en reise for at finde Grønland, en Sag, som Datiden var meget interesseret i. Kong Fredrik gav ham Leidebrev med paa den meget vovelige Færd og tilsagde ham ogsaa en rundelig Belønning, om han kunde gjenfinde den længst forglemte Provins og skaffe sikker Underretning derfra.»

Denne Grønlandsferden ble bekrevet bl a av den kongelige danske historiograf Claus Christophersen Lyschander i hans «Grønlandske Rimkrønike» som ble utgitt i 1608. Sangen er på 25 vers, men et utdrag illustrerer strabasene de møtte og som tilsist tvang dem til å gjøre vendereis uten å ha gått i land.

Om Mogens sørgelige endeligt, om grunnen til at han ble halshugget på Slottplassen i Kjøbenhavn i 1589, og om hvorfor en Herredag året etter erklærte dommen ugyldig og «lod liget hæderlig begrave» kan du lese om hos W. Brandt.

Hand fick en Bagge, oc Norsker Mand,
Vell dreffuen til Søes, oc fremmede Land,
Mogens Heigningszøn lod sig kalde.

Hand vaar sig freidig oc frisk i Moed,
Een dapffer Hane oc Styris Mand goed,
Han loed sig det vell befale.

Hand stæffnet til Iszland, som gammel vaar seed,
Ham tyckte den vaar den gænniste leed,
Dend vildde han først forsøge.

Derr møtte ham Taage, Wuær oc Mørck,
Derr vaar i Søen, som vilddeste Ørck
De kundde slæt inggensteds Strandde.

Dænd Isz hand dreff som Klipper oc Land,
Hand haled oc fired loed fare fra hand,
Vaar tjdt vdi haarddeste Knjbe.

Fick Landdet omsier i syne oc sict,
Det voxte ham længger meer vanskeligt,
Til Grundden sig ind at tuingge.

Och voxte saa huer Dag banggere kaar,
Och Tjden hun lacked flux vd paa Aar,
Det var ey lang Stundder at Bjde.

Leedsagede sig saa hiem til Land,
Met hulddet Skjb oc heelbrede Mand
Loed Konggen alld Leylighed vjde.

Kong Fredrik II døde i 1588, og en formynderregjering overtok til Kong Christian IV ble myndig i 1596 og jeg kjenner ikke til andre tokter til Grønland før Kongl. Majestets Conferents-, Etats-, Justitis- og Cansellie-raad, Niels Slange, i Kong Christian IVs Historie om året 1605, skriver:

«Først udi foraaaret sendte Kongen tvende store, med skøt og støkker udrustede skibe, og en jagt under en skotsk adelsmands John Konninghams befaling og anføring, for at seyle paa Grønland, om de det kunde opsøge.

De lettede deres anker paa Kiøbenhavns reede, den 19. april, og ginge til seyl med saa lykkelig vind at de dend anden dag udi maji maaned var komne til dend 69de grad af poli høide og nordledningen, og rosende sig af at de icke havde haft uden een dags modbør.

Det skib som Godske Lindenov førede kom hjem igjen dend 28 juli, men de andre tvende kom icke tilbage førend dend 7de dag udi høstmaaned.»

Slange beretter om Grønlandsekspedisjoner i 1606 og 1607, samt en strid med England om hvalfiske: «Udsendte han udi maji maaned Gabriel Kruse, admiral med tvende gode orlogsskibe og tvende smaa pinker at sætte sin kaas lige paa benevnte Grønland.»

Orlogsmannen, vår «Kong Hans», hadde åpenbart gjort seg bemerket og fikk seg forlenet Finmarken mot, som det heter, å betale 300 Riksdaler årlig, - eller kanskje man helst kan si, kommandert til Vardø, - den ytterste utpost mot nord - og, - dermed begynner siste kapittel i hans livsløp.

Lensherren på Vardøhus festning og Finnmarken i middelalderen.

Bøsseskytten Jon Olafsson som møtte Lensherren i Vardø, gir en god begrunnelse for at John ble overlatt ansvaret for festningen:

«Kongen gjorde ham til Slotsherre paa Vardø Slot, thi Kongen havde stor Tillid til, at det vilde lykkedes ham at styre Finnerne, og at han ikke vilde se genom Fingrene med deres skændige Trolddomskunster, thi der fortæltes stadig om slige Misgærninger hos dem, og de fleste Slotsherrer der havde været der før ham, havde ikke vovet at lade den slags Troldmænd henrette. Men denne lod hvert aar en hel Hoben af Troldmænd kaste paa Baalet, og derfor blev han Kgl. Majestet endnu mere kær, saa vidt jeg ved, led han ikke nogen Skade paa Grund af sin Handlemaade.»

Går vi nå hundre år tilbake i tid, til Erkebiskop Walkendorfs brev til Pave Leo 10. i ca 1512, finner vi i «Finmarkens Beskrivelse» (I korte utdrag.):

«Finmarken har mod Nordnordvest et Folk af ringe og lav Væxt, nemlig 1 1/2 Alen som sedvanlig kaldes Skrælinger. De bor i underjordiske Huse, saa man kan ikke oppspore eller fange dem.

Et Land som grænser i Øst til Finmarken beboes af vilde Mennesker som i Fornuftens Brug ikke skiller sig meget fra Aber.

I Syd til Finmarken grænser Russland, hvis Indbyggere desværre har ofte gjort store Overfald paa de nærmest boende Kristne.

Mange forteller, at i Finmarkens afsides og forborgne Klippehuler Sjælene renses for Syndenes Smuds. Klart Vidnesbyrd herom er uhyggelige og frygtede Røster, som høres fra disse og som er hørte af nogle af mine Folk, medens jeg opholdt mig i Landet, men at afgjøre om dette er sandt, er Guds Sag alene.

Foruden dette findes i dette Land ogsaa meget andet saadant, som jeg forbigaar i Taushed for Sagens Utrolighets Skyld og for ikke at vække Anstød hos Deres Hellighed.»

Hit kom altså adelsmannen, skotten John Cunningham i 1619 og senere hans «Erlige og velborne Eline Hundermark» som bodde på det som dengang het «Vargøya», han i vel 30 år, inntil han døde i 1651.

Jeg har lest at det i hans tid som Lensmann i Vardø ble foretatt en rekke hekseprosesser, og at mange ble brent på bål etter dagers pinsler, pisket, eller hengt opp i tommelfingrene med tunge lodd om benene og som

etter noen dagers tortur, frivillig avga full tilståelse. Og at han gjorde seg til venns med Kong Christian Kvart, ved å rapportere om mange dødsdommer og avrettinger av ikke troende i Vardø-området.

Det er sannsynlig at John reiste tilbake til Danmark før sin død i 1651, til Gierdrup Hoved-gaard i Eggitløvsmagle kirkesogn, som han hadde arvet etter sin hustru.

Erik Pontoppidan, i «Den Danske Atlas, Tomus III» viser til at han er gravlagt i denne kirken: «Der ligge nogle adelige Personer saasom Joh. Kønigham af Skotsk Adel.»

Episcript om John Cunningham.

Norske Samlingers første bind refererer aktstykker fra Finnmarken i Aaret 1667. Amtmannen Fredrik Schort beretter der om «den Mislige Tilstand, hvori Finnmarken den gang befandt sig.»

Han retter kritikken mot «de Bergenske Monopolister og egennyttige Embedsmænds Intresser» og, siden vi har hilst på embetsmannen John og hans svigersønn, den bergenske kjøpmannen Hans Ørbech, kan vi se litt på eftermålet:

«I Hans Kønnings tid er Strandet 2 rike beladne Skibe som ingen Mennesker var paa, og paa den Tid var Hans Jensen Ørbech Fogd, som nu er Raadmand i Bergen, og raadede og regjerede, ligesom han vilde; eftersom Hans Kønning var en gammel Mand, lod han Fogden raade, formedelst Fogden bekom Hans Kønnings Slegfredatter tilægte.»

Fredrik den Fjerdes norske lov «forbeholder Kongen første Kjøb til alle Varer, som Kongen behov haver, men forbyder Fogden at kjøbe slig Vare sig selv til beste eller sælge til Forsprang.»

Denne loven, mente Amtmannen, at Ørbech hadde forbrudt seg mot og skriver: «For Saadant og om Skatternes Oppebørsel haver jeg ladet arrestere alt hvis Gods Hans Jensen Ørbech haver her i Finnmarken, til jeg faaer Kongl. Maj. min allernaadigste Arvekonning og Herres Anordning herom.»

Hans Ørbech gjorde på vegne av sin datter krav på arven etter John og tvisten om en del av godset Gierdrup som hadde tilhørt Hundermark.

Saken ble lagt frem for en Herredag i Danmark 1652, der Ørbech tapte saken fordi dette var et adelig gods som, i hht Kong Fredrik IIs åpne brev av 19 juni 1582, bare kunne arves av adelige personer og da ikke av Johns utenomekteskapelige datter. En søstersønn og en skotsk brorsønn overtok godset ifølge dommen.

Med dette avslutter jeg historien om John Cunningham og hans livsløp, men kan tilføye at jeg har kopier av de referansene som er benyttet, i fall noen skulle ha lyst til å vite mere om emnet.

Oppfordring til programtest!

Arild Kompelien

DIS-Norge har en politikk som går ut på å forholde seg nøytral til slektsprogrammer. Etter mitt syn er ikke medlemmene tjent med det. Samtidig er det en kjensgjerning at innen mange (alle?) lokalforeninger kopieres Brother's Keeper fra medlem til medlem i et slikt omfang at Brother's Keeper er blitt gitt et halvoffisielt stempel som et autorisert program for DIS-Norges medlemmer. Og dette ikke nødvendigvis fordi det er et godt program, men først og fremst fordi det kan skaffes gratis. Det er iferd med å bli et misforhold mellom liv og lære på den måten, vi bør få reinere linjer - dette er småsnuskete. Ikke vet jeg i hvilken grad DIS-Norge er ansvarlig for at Brother's Keeper har fått denne stillingen, men det er påfallende at programmet har fått en slik utbredelse innen de fleste lokallag.

Jeg oppfordrer derfor DIS-Norge til å slutte med å toe sine hender. Særlig med tanke på nye medlemmer er det

viktig at det gis en informasjon om programmene. Ikke minst er det viktig nå som det begynner å bli en del av dem. Den enkelte kan derfor ikke ha oversikten. Programmene bør testes av folk som har kunnskaper, slik at vi ihvertfall kan få luket vekk de programmene som ikke holder mål. På den annen side går jeg ut i fra at de forskjellige programmene har sine sterke og svake sider. Da er det fint da å kunne velge et program som har sin styrke i det en selv er opptatt av.

Programmene er verktøyet vårt, og vi er vel interessert i et godt verktøy? Andre program blir testet i datablader, og sterke og svake sider blir avslørt. Hvorfor skal slektsprogrammer være et unntak? Lignende forhold finner du innen andre hobbyer. Folk som er interessert i stereo-anlegg kjøper HI-FI blader for å få informasjon om hvilke høyttalere som er bra. Jeg synes at vi også bør være interessert i hvilke program som er bra.

Svar til Arild Kompelien

Av Bjørn Nilsen

Mange er opptatt av de spørsmål som Kompelien tar opp i sitt innlegg, og jeg benytter anledningen til å gi et tilsvarende allerede i samme nummer av bladet.

Det er riktig at DIS-Norge forholder seg nokså nøytral i forhold til valg av slektsprogrammer. Imidlertid har ikke dette noe med formuleringen i vedtektene å gjøre. Der står følgende:

«Foreningen er *nøytral* i forhold til religion og politikk. Foreningen har ingen *økonomiske interesser* i maskin- eller programvare».» (Mine uthevinger).

Det er antakelig ingen som tviler på at foreningen har sin sti ren på begge disse områdene. Faktisk er det heller ingen som har foreslått at DIS-Norge *bør ha økonomiske interesser* i verken maskin- eller programvare.

Jeg har valgt å bruke noen ord på dette for å understreke at vedtektene ikke pålegger foreningen å være fullstendig nøytral i forhold til programvare (eller maskinvare for den sakens skyld). Vel og merke så lenge det ikke er økonomiske interesser som styrer det vi evt. måtte mene og uttrykke om dette.

Når foreningen i dag likevel (på tross av Kompeliens antydninger) opptrer nokså nøytralt, er årsaken ikke så mystisk, og i hvert fall ikke småsnuskete:

I motsetning til f.eks. DIS i Sverige, utgjør våre medlemmer en svært broket forsamling hva angår valg av program. Vår «slektnings»-forening i Sverige er mer eller mindre bygget opp omkring utvikling og bruk av ett bestemt program. Jeg vet at det er flere av våre medlemmer som misunner svenskene litt på dette området. Verden hadde kanskje blitt mye enklere slik? Andre sier at vårt «mangfold» er en styrke, fordi vi kan sammenlikne programmer og kanskje, direkte og indirekte, inspirere utviklere til i enda større grad å forbedre programmene.

Det har vist seg problematisk å enes om hvilke kriterier som beskriver et «godt nok» program. Hvilke programmer er det som ikke holder mål? Og i så fall, hvilke mål? Det ville ikke være så veldig heldig dersom de som skulle veiledes ble sittende med det inntrykk at veilederen var sterkt farget av ett bestemt program. For å ta tyren ved hornene straks: Er Brother's Keeper et «godt nok» program? Kompeliens nokså tydelige fortvilelse over den status han mener dette programmet har fått, kan tyde på at vi allerede her støter på problemer. I så fall er det også et ganske stort problem; i flere år har BK vært benyttet av over halvparten av medlemmene som oppgir valg av program ved medlemsundersøkelsene.

Jeg synes Kompelien har et godt poeng angående tester når han sammenlikner Slekt og Data med datablader, HI-FI-blader osv. Jeg har lenge ønsket meg at Slekt og Data skal kunne by på omtaler, anmeldelser, tester eller hva man velger å kalle dette. Faktisk fantes dette i tidlige årganger. Kanskje kan vi få til dette igjen uten først å ha blitt enige om en stor sjekkliste som hvert eneste program måles mot?

DIS-Norge har i 2-3 år distribuert en liten brosjyre til nye medlemmer, på messer etc., og til personer som ber om råd ved valg av program. Brosjyren inneholder ikke navn på et eneste program, men den peker på noen (få?) karakteristika som et program kan ha. På diplomatisk vis sies det at «den som skal anskaffe program til eget bruk vil kunne ha disse momentene med seg ved vurdering av de enkelte programmene». Helt bevisst har vi ønsket å unngå å *gjøre vurderingen* for den enkelte.

Vi trykker teksten fra denne brosjyren i dette nummeret av Slekt og Data også. På tross av at momentene er få og beskjedne(?), har jeg opplevd at det er blitt sett på som kontroversielt å nevne at man bør passe på om programmet kan takle særnorske tegn! («Ein kan ikkje gjera alle til laks», sa en vis(s) mann da han skapte silda.)

Hva skal jeg velge?

Særtrykk av foreningens programfolder

Til bruk for slektsforskning finnes det en hel flora av programmer. Prisene varierer mye, og vi vil tro at kvaliteten i noen tilfeller også er forskjellig fra program til program.

Foreningen DIS-Norge har nedfelt i sine vedtekter at den ikke skal ha økonomiske interesser i noen bestemte produkter. Når vi likevel har laget denne lille orienteringen, er det fordi vi vet at mange av våre medlemmer og andre som ønsker å starte med slektsforskning på PC, har et ønske om å få noen råd og tips med på veien.

Det følgende må derfor betraktes som generelle synspunkter; DIS-Norge har ikke vedtatt hverken standarder eller minstemål for maskin- og programvare. Av denne grunn står heller ikke DIS-Norge inne for hvorvidt programmene kan inneholde feil og svakheter, ei heller vil foreningen som sådan yte brukerstøtte eller andre former for programstøtte. Dette påhviler utgivere og kommersielle distributører.

Når dette er sagt, må det også legges til at DIS-Norge nettopp er en forening av mennesker som bruker forskjellige slektsprogrammer. Som medlem av denne foreningen vil man komme i kontakt med alle disse medlemmene. En stor del av aktiviteten i DIS-Norge dreier seg om gjensidig utveksling av erfaringer i bruk av programmene.

Hvor kan jeg skaffe program fra?

Det er to hovedkilder å skaffe seg program fra. Den første, som de fleste kjenner til, er å gå til en produsent eller representant for denne, og kjøpe programmet der. Da vil man i mange tilfeller ha muligheten til å gå tilbake til vedkommende dersom programmet ikke fun-

gerer etter beskrivelsen, ev. få støtte på annen måte dersom dette er nødvendig. Det er sikkert forskjellig i hvilken grad produsenter og distributører gir brukerstøtte etter at programmet er anskaffet og installert. Dette kan man avklare før kjøp finner sted.

Den andre kilden til programmer er de såkalte "sharewareproduktene". Dette er programmer som er lagt ut til fri testing av de som har laget dem. Som regel har disse programmene en "klausul" som går på følgende: Dersom du er fornøyd med programmet og ønsker å benytte det videre etter å ha testet det, bes du om å sende et beløp til vedkommende som har laget det. Beløpet er som regel beskjedent; typisk er 100 - 500 kroner. Det finnes firmaer som selger disketter med mange forskjellige sharewareprogrammer.

Både utvikleren og distributørene av sharewareprogrammer frasier seg ethvert ansvar for produktene som sådanne. Generelt kan det sies at svært mange av sharewareprogrammene kan være meget gode. Vi vil også understreke at dersom du tar i bruk slike programmer, bør du følge oppfordringen om å sende "støttebeløpet" til utgiveren. Dette vil styrke utgivelse av gode sharewareprogrammer til en lav pris.

Hvilke programegenskaper er viktige?

Til dette spørsmålet skal vi innskrenke oss til å trekke fram visse karakteristika som et slektsprogram kan ha. Den som skal anskaffe program til eget bruk vil kunne ha disse momentene med seg ved vurdering av de enkelte programmene.

Brukerhåndbok

En beskrivelse (enten som fil på diskett eller som ferdig trykksak) som forteller om hvordan programmet er bygget opp. Den kan inneholde oversikt over hvilke filer som programmet benytter og forklaring til hvordan man installerer programmet. Den kan også inneholde forklaring på hvordan man kan utnytte programmets funksjoner.

Norske spesialbokstaver

En del programmer har ikke mulighet for å skrive Ææ, Øø og Åå, og kan heller ikke utføre fornuftig sortering på grunnlag av disse tegnene.

Registreringsmuligheter

- Navn, data for fødsel, dåp, konfirmasjon, ekteskap og død
- Notater av mange forskjellige slag (gravsted, ut/inflytting, yrke, adresser, fritekstnotater)

Det finnes forskjellige teknikker innebygd i enkelte programmer som letter registreringen der hvor de samme opplysningene gjentar seg ofte (eks. kildehenvisninger, stedsnavn etc.).

Noen programmer har indeksering på viktige felter. Dette innebærer meget rask søking etter bestemte poster i registeret. Dette kan bl.a. benyttes til å varsle dersom man forsøker å legge inn personer/data som allerede ligger i registeret.

Utskriftsmuligheter

Muligheter for utskrift til skjerm og skriver (hvilke muligheter for oppsett av skriver som finnes.)
Eksempler på hva slags utskrifter som kan lages:

- Anetavle, grafisk (slektstre) eller tekstform
- Stamtavle ("etterslektstavle") på hhv. grafisk og tekstform
- Personutskrift ("kartotekkort"), alle data om en familie
- Slektsbokutskrift, anetavle i "bokform"
- Familieutskrift, alle data om en familie
- Sorterte registerutskrifter av forskjellig slag (personer, steder etc.)
- Fødselsdagsliste
- Grafisk visning av slektskapsforhold mellom to personer
- Kronologisk oversikt over personers livsløp

Utteksling av slektsdata

Mange programmer har mulighet for å ta ut hele (eller deler av) registre til et filformat som kalles "GEDCOM". Dette er et format som har etablert seg som en standard over store deler av verden. I det store og hele er den en faktisk standard, selv om det finnes små varianter av den. Det som er vesentlig, er at slektsforskere med ulike programmer kan utveksle data via dette formatet. Betingelsen er sjølsagt at det programmet du bruker, er i stand til både å eksportere og importere data på dette formatet.

Demonstrasjons- og testutgaver

For sharewareproduktene er det liten økonomisk risiko ved å anskaffe et for utprøving. Er man ikke fornøyd, kan programmet bare legges til side uten at man har brukt beløp av betydning.

Når det gjelder programmer som selges på vanlig måte, vil mange av dem foreligge i demonstrasjonsversjoner. Som regel er det innebygget begrensninger i disse, slik at man kun kan registrere et fåtall personer. Det kan likevel være fornuftig å se på disse demoutgavene, da de som regel gir et godt bilde av hvordan programmet fungerer.

Liste over tilgjengelige programmer

DIS-Norge har satt sammen en liste over programmer foreningen kjenner til, og som det har vært mulig å innhente vitale opplysninger om (pris, utgiver, distribusjon etc.)

Denne lista er kun ment som et hjelpemiddel for å finne fram til mulige kilder for program. Den innebærer ingen anbefaling av produkter fra vår side. Like lite som at eksistensen av et program på denne lista innebærer noen form for "godkjenning" fra DIS-Norge, vil fraværet av programmer bety at disse ikke kan brukes.

DIS-Norges filarkiv på Internet

Foreningen DIS-Norge har egne hjemmesider på Internet (<http://www.sn.no/disnorge>). Her vil du finne en oppdatert oversikt over filer av spesiell interesse for slektsforskere.

Vi har også et filarkiv med mange av de filer som omtales i oversikten. Her kan du på en meget enkel måte hente ned til din maskin demoutgaver og fullverdige programmer slik at du selv kan prøve dem ut.

Også på området "program og filer" skjer det stadig en utvikling. DIS-Norge vil hele tiden forsøke å holde deg ajour med hva som skjer!

Nye kontingentsatser 1997

De som leste referatet fra årsmøtet 1996 (Slekt og Data nr. 2/96), vil ha lagt merke til at kontingentsatsene for 1997 blir endret. Etter at de hadde vært uendret i flere år, vedtok årsmøtet følgende kontingentsatser fra og med 1997:

Ordinært medlemskap i DIS-Norge: kr. 200,-
Ektefeller/samboere, ungdom: kr. 100,-
Abonnenter (bibliotek etc.): kr. 100,-
Lag/foreninger: kr. 300,-

For de som har ekstra medlemskap i lokale DIS-avdelinger kommer lokalkontingent for disse i tillegg. Kontingentsatsene for 1997 i lokalavdelingene er:

Avd. 10 Hordaland: kr. 100,-
Avd. 11 Salten: kr. 50,-
Avd. 12 Sør-Trøndelag: kr. 130,-
Avd. 13 Rogaland: kr. 100,-
Avd. 14 Oslo/Akershus: kr. 100,-
Avd. 15 Møre- og Romsdal: kr. 100,-
Avd. 16 Vestfold: kr. 100,-
Avd. 17 Haugaland: kr. 100,-
Avd. 18 Aust-Agder: kr. 100,-
Avd. 19 Vest-Agder: kr. 100
Avd. 20 Nord-Trøndelag: kr. 100,-

Egenskaper og funksjoner som finnes i slektsprogram i dag

© T.Haugødegård, Hamar, ver. 1, nov 1996

Kartlegging og prøvekjøring av diverse tilgjengelige Slektsprogram viser at følgende egenskaper og funksjoner er å finne innen dagens programtilbud. Om nevnt egenskap/funksjon er nødvendig/nyttig/interessant, bare kjekt-å-ha eller overflødig/unødvendig må brukeren sjøl vurdere utfra egen erfaring o.a.

Opplysningene i listen kan dokumenteres med ref. til ett/flere program

Listen vil aldri kunne bli komplett, men antas å omfatte de viktigste og mest interessante hovedegenskaper og basisfunksjoner i de nyeste og mest moderne/velutviklede Windowsprogram. Altså 'siste nytt / state of the art'.

Det er ikke lenger interessant å ta med DOS-programmene i denne sammenheng. Dessverre?

Listen kan forslagsvis brukes ved førstegangssvalg av slektsprogram, ved vurdering av prøvekjørte demo- og testversjoner eller ved litt velutviklet nysgjerrighet!..;-)

De tekniske data (pris/språk/leverandør osv.) om mange slektsprogram er kartlagt og finnes/ajourholdes i programtabellene på DIS-Norges hjemmeside, <http://www.sn.no/disnorge>

Gruppering av egenskaper/funksjoner

Registrering (av alle typer slektsdata)
Presentasjon skjerm og filer/utskrifter/rapporter
Eksport og import av datafiler (GEDCOM o.a.)
Søking i lagrede data
Valgmuligheter innebygd i programmet
Hjelpeverktøy inkludert i programsystemet
Andre egenskaper/funksjoner

Resultater av kartlegging, Følgende funksjoner/egenskaper finnes i slektsprogram i dag

Som Slektsprogram regnes programtyper som har komplette funksjoner for slektsforskning, ikke spesialprogram kun for grafikkutskrifter o.a.

1 Registrering (av alle typer slektsdata)

1.1 Registrering av fritt antall dataposter/hendelser

Ikke fast antall datafelt i skjermbilder, men brukerstyrt og variabelt antall dataposter/hendelser (=født, døpt, gift,...) med hver sin gruppe datafelt (=født dato, fødested, kildereferanser, fritekstnotater,...)

1.2 Registrering av multimediainformasjon

Brukeren kan knytte en/flere registrering(er) av multimediainformasjon*) til både personer, hendelser, kilder og 'kilde-kilder'**)

*) digitalisert bilde, lydinnspilling, videosnutt.

**) lokaliteten der kildematerialet finnes, f. eks. bibliotek/arkiv

1.3 Registrering av flere navn på samme person

Mulig å tilleggsregistrere f. eks. nytt etternavn på gift kvinne eller fritt antall etternavn på gardbruker som flyttet

1.4 Registrering av vitner til en hendelse

Mulig å registrere fritt antall vitner til en hendelse, f. eks. faddere ved dåp og forlovere ved giftemål. Vitnene registreres som personer på vanlig måte og blir derved søkbare

1.5 Registrering av flere versjoner av samme hendelse

Hvis motstridende kilder har forskjellige opplysninger om f. eks. føddato kan 2 født-hendelser registreres

1.6 Registrering av flere foreldre

Hvis både kjødelige foreldre og adoptivforeldre er kjent, kan begge parene registreres og eksistere samtidig i databasen

1.7 Registrering av generell samtidshistorie

Eget register over historiske hendelser, f. eks. statsministre i Norge, naturkatastrofer, lokalhistorie. Disse hendelser kan koples til personene og derved gi liv til slektshistorien ved sin beskrivelse av samtidige hendelser.

1.8 Kilderegistrering i eget kilderegister

Kilder, f. eks. bygdebok og kirkebok, registreres kun 1 gang i eget register. Referanse til kilder skjer ved å kople den registrerte slektsinformasjon til riktig(e) kilde(r) ved klikk på kildeikon og kildepost.

Ubegrenset antall kildereferanser for samme datatyp, f. eks. dåp.

Kildereferansen kan suppleres med fritekstlig tillegginfo og gis en pålitelighetsgrad 0-3.

Kilderegisteret har datafelt for alle vanlige bibliografiske opplysninger som tittel (kortversjon og fullstendig), forfatter, utgiver, kildetype (bok, kirkelig dokument, avis, foto oa.), sted/institusjon hvor kilde fysisk

finnes, foto av kilde, setningsdefinisjon (hvordan kilde-referansen skal utformes tekstlig som hhv. kort fotnote, full fotnote og bibliografisk)

1.9 Funksjoner for hurtigregistrering av navn

Taster/knapper for å gjenta sist registrert navn, bl. a. i de siste 15-20 navnene eller i hele navneregisteret

2 Presentasjon på skjerm og i filer/utskrifter/rapporter

2.1 Interaktive skjermbilder for person, familie og slektstre/-grein

Museklikk i bildene endrer bildets innhold og gir navigeringsmuligheter fra hovedperson til dennes slektninger eller egne dataposter/hendelser

2.1.1 Skjermbilde for en person

Bilde for registrering, inspeksjon og ajourhold av 1 persons komplette data

2.1.2 Skjermbilde for en familie

Bilde for inspeksjon og navigering i slekten ut fra familieforhold; personer i bildet: hovedpersonen m/ ektefelle(r), disses foreldre og samtlige barn

2.1.3 Skjermbilde for slektstre/-grein

Bilde med noen karakteristiske data egnet for navigering rundt omkring i slekten; personer i bildet: hovedperson, dennes forfedre i 4 generasjoner og hovedpersonens samtlige ektefeller/barn/søsken, til sammen 6 generasjoner

2.2 Rapporter/utskrifter

2.2.1 Rapportformat

2.2.1.1 Til skjermen som forhåndsvisning

Med riktig skrifttype osv. iht. valgt skriver

2.2.1.2 Til fil

Med filformatet som brukes av vanlige Windows tekstbehandlingsprogram som Word o.a., evt. bare RTF-formatet som er et generelt Windowsformat

2.2.1.3 Direkte til laserskriver

Med vanlige Windowsskrifttyper

2.2.1.4 Direkte til tekstbehandlingssystem

Sender rapporter direkte til vanlige Windows tekstbehandlingsprogram som Word o.a.

2.2.2 Rapporttyper (tekstlige)

Hovedtyper av rapporter, se detaljer under 2.2.2.x
{ Grafiske rapporter, se pkt. 2.2.3 }

2.2.2.1 Aner

2.2.2.2 Etterkommere

2.2.2.3 Personrapport (alle data om en person)

2.2.2.4 Familierapport (alle data om en familie)

2.2.2.5 Slektsbok (alle data om en slekt)

2.2.2.6 Listerapporter/tabeller

Personnavn

Personer

Hendelser

Fødselsdager

Stedsnavn

Adresser

Kilder

Kildereferanser

'Kilde-kilder' som bibliotek, arkiv o.l.

Arbeidsoppgaver, planlagt forskning

2.2.2.7 Bibliografi (litteratur-/kildeoversikt)

2.2.2.8 Kontrollrapport (div. datakontroller)

2.2.2.9 Statistikker (antall personer, gj.snittsalder osv)

2.2.2.10 Innholdsfortegnelse

2.2.2.11 Indekser (personnavn, stedsnavn osv)

fornavn

etternavn

fornavn og etternavn sammen

stedsnavn (detaljnivå f. eks. gardsnavn)

stedsnavn (by)

stedsnavn (fylke)

brudgommer

bruder

begge 2 sammen

2.2.3 Rapporttyper (grafiske)

ikke utarbeidet i ver. 1

3 Eksport og import av datafiler

3.1 Eksport og import av GEDCOM-filer

Versjon 5.5 (gjeldende standard) og eldre

3.2 Eksport av andre filformat

HTML for www-publisering, TXT, DBF, XLS,...

3.3 Import av andre filformat

strukturert tekstfil

3.4 Import av datafiler fra andre slektsprogram

Direkteimport av andre programmers eget filformat. Unngår derved potensielle og vanlige problemer ved mellomformatet GEDCOM.

Kjente filformat som kan direkteimporteres av andre slektsprogram: PAF, ROOTS III

4 Søkning i lagrede data

4.1 Personssøk vha. interaktiv personnavnliste på skjermen

Vises med ett museklikk, inneholder samtlige personnavn inkl. flere navn på samme person, sortérbar på etternavn/ fornavn/ født dato/ dødsdato/ idnr, filtrérbar på deler av navn og fonetisk uttale + kjønn og flagg (som lever/død)

4.2 Personssøk med utgangspunkt i funnet person

4.2.1 Søk med anenummer

Anesystem Stradonitz der personens far er nr. 2, farfar nr. 4, mor nr. 3, osv

4.2.2 Søk etter personens familiemedlemmer

Finn personens far/ mor/ ektefelle/ bror/ søster/ sønn/ datter

4.3 Totalsøk etter fritekst i hele databasen

Søk etter fritekst/ navn blant persondata, i hendelser, i bildetekster, i notater/dokumenter/filer

5 Valgmuligheter innebygd i programmet

5.1 Datoformat

Norske og internasjonale datoformat

5.2 Språk

Bokmål, nynorsk og utenlandske språk valgbare etter tur internt i programmet

6 Hjelpeverktøy inkl. i programsystemet

6.1 Forskerdagbok

Integrert Notatblokk/Arbeidsplanlegger som gir mulighet til å knytte forskernotater til personen eller til en av hendelsene som er registrert for denne personen. Eksempelvis knytte teksten 'kontrollér om denne datoen for dåpen er riktig avskrift fra kirkebok XX' til dataposten/hendelsen 'Døpt' via et klikk på notatblokkikonet. Eller bare legge inn noen generelle notater om aktuelle oppgaver å ta fatt på. Eller også notater koplet til en bestemt kilde eller til Statsarkivet/Biblioteket der kildene finnes fysisk.

Notatene skrives ut i en systematisk sortert samlerapport der både personene, hendelsene, kildene m.m. samt de registrerte notatene (= planlagt forskerarbeid) er med.

6.2 Brukstips ved start av programmet

Programmet gir deg, hvis du ønsker det, et 'dagens tips' (om sine bruksegenskaper/ muligheter) hver gang

du starter det. Tips av flere valgbare typer som 'nybegynner, medium og ekspertbruker'.

6.3 Kalender

Programmet har en generell månedskalender hvor brukeren kan søke etter en startdato og bla fram/tilbake måned/måned og år/år

6.4 Datokalkulator

Programmet har funksjon som a) beregner ny dato som resultat av en startdato +/- NN år, NN mnd, NN dager eller b) beregner antall år/mnd/dager mellom 2 datoer

6.5 Slektskapsberegner

Programmet har funksjon som beregner slektskapsforholdet mellom 2 personer, inklusive flere alternative slektskapsrelasjoner samt de 2 personenes felles forfedre og personenes slektskap i forhold til forfedrene

6.6 Sikkerhetskopiering

Programmet har rutine for automatisk (ved programslutt) eller brukerstyrt sikkerhetskopiering av data-sett. Valgbart antall generasjoner av kopiene. Kopifilene blir komprimert (med PKZIP eller tilsv.) og valgfritt lagret på disk/diskett. Ved lagring på diskett blir kopien automatisk fordelt på flere disketter hvis datamengden trenger det.

6.7 Sammenkopling/integrering av dobbeltregistrerte personer

Når du, med best mulig hjelp fra programmet, har funnet 2 dobbeltregistrerte personer med hver sine persondata kan programmet 'smelte' disse 2 sammen til 1 person komplett og helautomatisk.

Denne 'nye' person, som er en av de to, får samtlige data fra de to inkl. kildehenvisninger og koplinger til slektninger, og den andre slettes for godt. Den nye personen kan f. eks. ha 2 født-registreringer med avvikende dato, og du kan la disse ligge urørt eller justere den ene og slette den andre. Du kan generelt i ro og mak med full sikkerhet/brukerstyring slette overflødige data eller komplettere disse.

7 Andre egenskaper/funksjoner

Kanskje leseren har noe å supplere med her i neste nummer av Slekt & Data? Tilleggsinformasjon mottas gjerne som epost til toha@sn.no

Hjelp! Slekta er blitt for stor, igjen.

Alf Sanden

Valg av slektsprogram er ikke enkelt, men med GEDCOM skulle det være enkelt å bytte senere sies det. Men så enkelt er det ikke. Jeg vet ikke om de som har testet programmene har prøvd dem med STORE datamengder. Jeg har fått problemer med datamengden i mitt program og har nå prøvd 8-9 forskjellige andre. Kun ett av dem klarer å konvertere dataene mine.

Jeg kjøpte mitt første slektsprogram rundt 1988, «Family History system» (FHS) og var allerede da opptatt av at jeg skulle slippe å skrive dataene om igjen hvis jeg byttet program. FHS hadde den gang en begrensning på 9999 poster, (men jeg har hørt at dette er hevet betraktelig senere) og dette taket var i ferd med å bli nådd da «Family Edge» (F-Edge) kom i 1991. Dette programmet skulle klare 100.000 navn uten problemer, og selv om det var visse mangler ved det ble vi forespeilet at slike endringer ikke skulle by på problemer å få ordnet og jeg valgte dette programmet.

Jeg fikk Karl York (da jeg traff ham ved lanseringen) til å lage et eget konverteringsprogram, Fixalf, for å lette konverteringen fra FHS til F-Edge. Han sørget også for forbedringer i Gedcom-standarden etter de problemene som da oppsto. Etter noen års bruk, uten nye versjoner av programmet, begynte jeg å lure på bytte av program. Dette tvang seg fram ved påsketider da jeg oppdaget at programmet ikke klarte å håndtere dataene mine som da var kommet opp i godt over 32000 et sted. Ved bruk av indekseringsrutinen fikk jeg opp meldingen «FEIL #9 - ikke nok diskplass til å fullføre ordningen. Trykk en tast.....» Selv med flere hundre megabyte ledig harddisk kom denne meldingen. Det er ikke feil på mine data. Programmet har blitt tregt på min 486/50 maskin med 16 mb ram p.g.a at jeg ikke får ordnet dataene. Nå begynte jeg for alvor å se meg om etter andre programmer.

Plutselig finner jeg i en Narvesen kiosk programmet «Family Tree for Windows» i versjon 18.6.96. Det er så billig at jeg faller for fristelsen. Jeg bruker da Windows 3.1 og starter import av dataene kl 21.50 og alt ser lovende ut da jeg kl 23.50 finner at 40% av dataene er overført. 1 døgn senere har jeg kommet opp i 54 % av dataene og neste kveld (etter 2 døgn) er jeg bare kommet opp i 58 % og avbryter programmet, I Windows 95 går programmet i heng etter 3-4 timer. Basen inneholder et sted mellom 35 og 36 tusen personer og det er samme Gedcomfilen jeg har brukt alle gangene.

«Expert Personal Roots» ver 1.1 for Windows skaper også problemer, og jeg klarer heller ikke her å konvertere dataene.

Nå har jeg fått blod på tann og starter med å få låne slektsprogrammer rundt omkring, jeg kan ikke fortsette å kjøpe programmer som ikke virker.

Jeg kikker på «Slekt og gård», men allerede i bruker-veiledningen på den utgaven jeg kan låne står det at det er en begrensning på 15000 navn i GEDCOM så jeg prøver det ikke en gang. «Brothers Keeper» skal klare 65000 navn, men jeg har ikke prøvd det. Derimot får jeg lånt «PS Familiearkiv» som har funksjoner som jeg etter reklamen kunne tenke meg, og så er det norsk. Med store forventninger starter jeg opp dette, og programmet finner fort ut at Gedcomfilen inneholder 434943 linjer, og når jeg plasserer Gedcomfilen i samme dir som programmet, klarer det importen, og alt ser lovende ut. Etter mellom 13 og 14 timer kommer jeg tilbake til maskinen for siste gang og da har den lest inn 317770 linjer, 32766 personer og 6564 begivenheter, og da lyser meldingen «Subscript out of range» mot meg, og jeg er like langt. De bruker noe de kaller GEDCOM mini 1.0. og den kan bare overføre hele databasen (ikke splitting).

Jeg får også låne «TMG» i DOS-versjon og starter opp med beskjed om det kan gå flere døgn før det er ferdig med konverteringen. Etter «bare» 27 timer er programmet ferdig med importen og det virker. Dette er det eneste programmet jeg har prøvd, og som har klart importen uten problemer. Men det er nødvendig å redigere GEDCOM-filen i forkant fordi at enkelte poster havner feil i forhold til mine data.

For ordens skyld vil jeg gjøre oppmerksom på at jeg har testet alle programmene med mindre Gedcomfiler, altså under 30000 navn (noen riktig nok bare med ca 1400 navn) og det går greit så feilen må ligge i forhold til store Gedcomfiler. Det må være noe med integergrensen på 32767 som skaper problemet. Enkelte av programmene er kjørt både i windows 3.1 og Win 95 da jeg byttet under veis.

Jeg har ikke testet ut funksjonene i programmene, da hovedinteressen min har bestått i å finne et program som virker med mine data. Så er spørsmålet: Finnes det flere programmer som virker med store datamengder?

Nå tar jeg snart i bruk det første og beste programmet som virker, men jeg har jo etterhvert gjort meg opp en mening om hva jeg ønsker av funksjoner i programmet, og ingen av dem jeg har sett på er «feilfrie». Derfor er jeg interessert i tips om andre programmer.

Min konklusjon etter dette er at GEDCOM ikke er en ensartet standard som forespeilet i reklamen.

Så her ligger det nye utfordringer.

Registrering av personers navn og navnevariasjoner

Torleif Haugødegård

I Slekt og Data 2/96 skriver Per Frydenberg om alternativene og problemene med skrivemåten av personnavn, som 'Ole Rørgaard'/'Ola Rørgo'. Det sies at disse alternative skrivemåtene er 'et meget vesentlig problem for oss databrukere' da et søk i databasen etter Ola Rørgo nødvendigvis ikke vil resultere i Ole Rørgaard. Derfor skal en normering av skriveformene være nødvendig.

Løsningen med å bygge opp en datafil med skrive- og normnavn kan sikkert være nyttig og interessant i Frydenbergs egenprogrammerte system, men den er ikke nødvendig i slektsprogrammet The Master Genealogist. Dette moderne Windowsprogrammet er utformet i samarbeid med slektsforskere for bl.a. å dekke det åpenbare behovet for å kunne registrere og søke i navnevariasjoner. Ole Rørgaard vil derfor bli registrert med dette navnet og tilhørende kildereferanse i første omgang. Når neste kilde gjengir navnet som Ola Rørgo kan denne navnevariasjonen registreres på samme standardiserte måte med sin aktuelle kildereferanse, og personen Ole/Ola finnes nå i databasen som 1 person med 2

alternative navn. Et søk etter Ole vil derfor resultere i samme person som et søk etter Ola.

Søkemethoden i TMG er enkel og brukervennlig: et klikk på kikkertikonet viser i neste sekund ei sortert navneliste på skjermen. Lista er i utgangspunktet sortert på etternavn, men kan med et par klikk sorteres om til fornavn, født dato, døddato eller id-nummer*). Det er mange Ola-er og Ole-r i min database**), og Ola/Ole Rørgo/Rørgaard finner jeg i den fornavnssorterte lista både som Ole Rørgaard og, lenger nede i alfabetet, som Ola Rørgo. Den første Ola finner systemet på et blunk ved et tastetrykk på bokstavene 'O' og 'L' etter vanlig Windowsmetode. Deretter nyttes rullefeltet eller piltastene for å bla ned/opp. Et klikk i lista på et av de to navnene bringer opp f.eks. personskjernbildet for den samme personen Ola/Ole.

*) lista kan også filtreres til bare Ola-navn eller også navn som uttales som Ola (via soundex-kode).

**) databasen har ca. 1500 personer med 2000 personnavn der de fleste kvinner har 2 etternavn pga. navnebytte ved giftemål, enkelte har også 3-4 pga. variasjoner i kildenes skriveform.

Kommentar til debatten om dataregistrering av kirkebøker

Av Geir Moen

Har med interesse fulgt debatten om dataregistrering av kirkebøker. Som medlem av Sør-Østerdal slektshistorielag har jeg og leder av laget drevet med systematisk avskrivning av kirkebøkene for Elverum. Dette har pågått i flere år allerede og ennå har vi mye igjen å registrere.

Systemet vi bruker er BD87, som sikkert mange andre også har tatt i bruk. Hovedbasen vår består av kirkebøkene for Elverum i tiden 1751-1814. Her er dåp, konfirmasjon, giftemål og begravelser registrert. Videre er kirkebøkene for Åmot registrert fra 1734- ca. 1810.

Da vi skulle begynne denne registreringen var spørsmålet: skulle vi registrere faddere ved dåp eller ta dette senere? Vi valgte å konsentrere oss om «hovedpersonene -mor, far og barn) og så ta fadderne etterpå. Jeg er enig i at en her får ekstraarbeide ved senere å putte disse inn. Men vi har hatt et press fra våre medlemmer som ikke har forstått hvilket arbeide det er for to stykker å registrere denne mengden av opplysninger. Samtidig har vi villet gi «ulvene» litt mat så de ikke ble helt sulteforet.

At dette var noe medlemmene hadde ventet på så vi på salget av listene.

For å gi et lite perspektiv på størrelsen det her er snakk om, så utgjør perioden 1751-1814 for Elverum ca. 25.000 navn. Dåpsfilen dekker ca 5300 navn (mor, far og barn). Så etter at dette var gjort, kjente en at den «store» gløden var borte, og at en pause var nødvendig.

Hos oss er medlemsmassen stort sett eldre folk med noen få unntak. De fleste av den eldre garden har «datafobi», og det må en jo bare akseptere.

Jeg synes at å ta litt betalt for disse listene ikke er galt. Dette er penger som utelukkende går inn i laget igjen, og finansierer ting vi har behov for å anskaffe oss. Den medlemskontingenten vi har på 125,- kr. pr. år gir ikke rom for mange sprell i så måte.

Vi hadde, før vi begynte å kjøre ut listen, brukt private skrivere og «vært på bygda» for å låne kopimaskin slik at vi kunne trykke medlemsbladet vårt. Vi så at dette ikke var holdbart i det lange løp. Det ble altfor tungvint å avtale tid med en eller annen som skulle være

hjemme en eller annen lørdag. Her måtte vi kunne jobbe uavhengig av andre, og trykke bladet når det passet oss.

Salget av listene finansierte en god del av det kopi-maskinen vi kjøpte, kostet. Uten den så vet ikke jeg hvor lenge vi hadde orket å fortsette med dette.

For oss blir det spørsmål om vi vil ha et lag som bare kan tilby medlemmene «førstehjelp», eller også videre behandling. Vi har valgt å la pengene styrke laget og på den måten være med på å heve kvaliteten på de produktene som vil komme etter hvert.

Avskrivningen går videre, men alt tar sin tid, og vi holder medlemmene informert om staa. De har selvfølgelig muligheter til å ringe oss og be oss sjekke i basen vår om eventuelle personer etter 1814 også. Men her skal det leses korrektur og det tar også tid.

Det åpner seg mange muligheter med dette arbeidet, ikke bare av slektshistorisk karakter, men også rent historisk. Datamengden vi har inne, gir oss muligheter til å kjøre ut fødsels-, giftermål og dødsrater for Elverum og Åmot over mange tiår og se det i en historisk sammenheng i forhold til nødsår og krig. På den måten kan vi se hvordan dette har påvirket befolkningsveksten i distriktet og om uår har slått ut bare distriktsvis eller regionalt.

Ellers er selvsagt navnebruken opp igjennom tidene også et interessant område, som kan belyses gjennom dette arbeidet. Det blir en ny måte å sette sin familie inn i et historisk perspektiv på. Dette blir «gratis» Norges-historie. Hvordan ble mine forfedre påvirket av uår og krig? Det blir et av de feltene vi i styret i laget må jobbe med på sikt, nemlig å få medlemmene til ikke bare å se seg blind på sin slekt men se dette i en større sosial sammenheng. Dette tror jeg vil gi den enkelte et helt annet syn på sine røtter. Kanskje kan dette gi noen svar på hvorfor det gikk slik eller slik. Vi er alle påvirket av det miljø vi vokser opp i, enten vi vil det eller ikke, slik var det også for våre forfedre.

Laget har også kjøpt inn både film og fiche for Elverum, Åmot og Trysil så langt opp mot vår tid som mulig. Dette står til disposisjon på biblioteket i Elverum, et bibliotek vi har et godt samarbeide med. Vi får holde våre medlemsmøter i deres lokaler etter stengetid, til gjengjeld har biblioteket fått ett sett av de listene vi har kjørt ut hittil. Dette gjelder også biblioteket i Åmot og Trysil. Biblioteket i Elverum har i tillegg kjøpt inn folketellingen for 1875 og bokutgaven av 1900-tellingen fra Teleslekt.

Derfor tror jeg at idealismen en har, bør ligge på arbeidssiden - altså med registreringen - så får en heller finne en «fornuftig» pris på det produktet en skal selge. For ordens skyld så har vi disse listene på diskett også men foreløpig har etterspørselen latt vente på seg.

Varsling om berammet årsmøte

I DIS-Norges vedtekter heter det:

"Det ordinære årsmøte holdes hvert år innen utgangen av april måned. Senest 2 måneder før årsmøtet skal medlemmene varsles om berammelsen."

Årsmøtet i DIS-Norge for 1997 er berammet til

Lørdag 15. mars kl. 1100

på Sunnmøre Museum, Ålesund

Før selve årsmøteforhandlingene blir det en omvisning på museet, samt anledning til å kjøpe mat og drikke i museets kafeteria.

Skriftlig innkalling, med årsmøtepapirer, blir sendt alle medlemmene innen den fristen som vedtektene fastsetter; minst 14 dager før møtet.

Rabattavtalen med Schibsted Nett

Som de fleste sikkert har sett, har Schibsted Nett og Telenor Online inngått avtale om en fusjonering til ett nytt selskap, Scandinavia Online. Fra Schibsted Nett har DIS-Norge fått forsikring om at det løpende samarbeidet selvsagt fortsetter slik det er avtalt.

Vi minner om at de tjenester som det ytes 50% rabatt på er SN Start, SN Privat og SN Proff. ISDN-abonnement er ikke inne i avtalen vår i dag. Dersom det blir noen endringer, vil det bli informert så raskt som mulig om dette.

Alle bestillinger via DIS-Norge !

Det er meget viktig at henvendelser om å gå inn på rabattavtalen MÅ skje gjennom DIS-Norge. Det er bare vi som kan bekrefte medlemskap, og det er derfor kun til bryderi å ta kontakt først og direkte til Schibsted Nett.

Hva skal jeg gjøre når postkassa mi flyter over?

Av Bjørn Nilsen

Det er helt utrolig hvor mye rart som kommer i postkassa mi. Noe får jeg skylda meg sjøl for, siden jeg abonnerer på to dagsaviser, hvorav den ene er den store tykke fra Akersgata. En del av det som kommer med «postman Pat» er også av det slaget jeg er skyld i sjøl (selv regningene!). Men ikke alt! Slett ikke alt. Det kommer utrolige mengder med reklame for svært mye jeg ikke trenger, og en sjelden gang for noe jeg faktisk kan være interessert i.

Et stort problem er at den «ordentlige» posten (de små, hvite) har en tendens til å forsvinne blant alle de store, fargesprakende. Jeg har ofte hatt lyst til å sette opp to-tre postkasser der ute, med tydelig merking: En for aviser, en for reklame, en for adressert post til MEG. (Gjerne en egen for regninger også, hvor bunnen var tatt ut!)

Nå er jeg ikke sikker på om leverandørene ved min postkasse ville finne seg i å sortere posten etter mine anvisninger på denne måten. Jeg vet at det er mulig å få en klistrelapp på postkontoret for å avvise uadressert reklame. Tror ikke det heller er løsningen for meg. Da ville jeg nok gå og lure på hva det var jeg gikk glipp av hele tiden. Så det blir vel med det gamle.

Faktisk hadde jeg det samme problemet med den andre postkassa mi også. Ikke den grønne på gjerdet utenfor, men den som tar imot all «alfakrøll-posten» min. Dette problemet har jeg et sterkt inntrykk av å dele med mange andre, skal jeg dømme etter hva som skrives i f.eks. DISforum-konferansen. Mange går rett og slett lei av å måtte luke ut «sin egen» post fra en stor haug med bl.a. meldinger fra DISforum. Så henger de opp «klistrelapp» istedet og slipper den jobben.

Det går ikke an å være uenig med dem som hevder at mye (svært mye?) av posten fra en slik liste-tjener ikke er like interessant for hver og en. Likevel vil jeg for min del i det lengste ha muligheten til å følge med i øyekroken, kikke på emnene for meldingene, for kanskje å henge med en stund på diskusjoner og temaer som vekker min interesse.

Var det noen som la merke til at jeg skrev «hadde» problemer med sortering i innkurven min? For tiden mottar jeg post til to @-adresser, og ganske mange meldinger i døgnet på begge. I dag er jeg langt mindre stressa enn tidligere angående faren for å overse meldinger jeg absolutt ikke bør miste. Jeg slipper dessuten å lese gjennom absolutt alt med en gang for å avgjøre hva slags post det er.

Løsningen for mitt vedkommende er Eudora Pro. Dette er storebroren til Eudora Light, og en kløpper til å sortere post! Ved hjelp av et filter blir all innkommende post analysert, og sortert i egne «postkasser» som jeg kan sette navn på etter hva de inneholder. Filteret er meget enkelt å sette opp. Det kan lete opp spesielle

ord i alle deler av meldingen (adressat, avsender, innholdet i meldingen etc.). For hvert treff av de kriteriene jeg setter opp, kan filteret instrueres til å gjøre forskjellige ting med meldingen: Legge den i en bestemt kurv, markere høyere prioritet, ja for den sakens skyld kaste meldingen med en gang. Jeg tror den kan sende svar på direkten også.

Et columbi egg, spør du meg. Jeg har et langt mer avslappet forhold til denne postkassa nå enn det jeg fortsatt har til den andre (den på gjerdet).

Jeg tror programmet kostet ca. 600 kroner. Kjøpte det over Internet med VISA-kortet mitt. (Jeg tør det også, jeg, på tross av hvor skummelt dette kan se ut til å være i avisartikler av og til!) 600 kroner for et program jeg bruker flere ganger hver eneste dag og som gjør hverdagen enklere, er ikke dyrt.

Jeg kan nå la all post fra de forskjellige listetjenerne havne i en egen kurv. Ønsker jeg ytterligere fordeling, kan f.eks. meldinger med samme «overskrift» gå til en kurv. Dette kan være den berømte «papirkurven» der- som jeg vet at jeg ikke skal lese slike meldinger. (Jada, det er mulig å gjøre dette med bestemte avsendere også! For min egen del vil jeg håpe at det skal svært mye til for å bruke denne.)

DIS-Treff forbedres!

Alf Christophersen, Ole-Johan Kippenbroeck og Olof Cronberg

Fortsatt er det svært mange som ikke bidratt med sine data til vår felles database DIS-treff. For mange beror det nok på at de ikke har funnet ut hvordan man bidrar, for andre er nok beskjedenhet en sterkere motivasjon, «hva har mine data av interesse for andre slektsforskere» er nok en tanke som mange av våre lesere gjør seg hver gang de leser om DIS-treff.

I det siste halvåret har både metodene for å bidra med sine data, søke etter andres data og metoden for å finne felles aner i materialet blitt sterkt forbedret.

Ved hjelp av Ole-Johan Kippenbroeck og Vidar Osen har vi fått gjort DIS-Treff søkbar via Internet. For ikke-medlemmer har vi opprettet en bruker-identitet ved navn GJEST og passord GJEST, for medlemmer har vi opprettet et brukernavn og passord som du kan få rede på ved å sende en E-mail til kippen@sn.no hvor du må oppgi både medlemsnr, navn og adresse.

Med legalt brukernavn og passord vil du kunne få rede på hvilket medlem som har bidratt med data, som Gjest får du ikke rede på dette.

Hvorfor bidra?

Før eller senere vil du oppleve at kommer du tilbake langt nok i tid i din slekt, så finnes det mange andre slektsforskere, etterkommere av de samme aner, som også har forsket i de samme kilder som de du har strevet mye med å tyde og kanskje er usikker i tolkingen av. Kan hende har de også mange data for etterkommere som du kanskje ikke er klar over og som kanskje gjør at din nabo er fjern slektning.

Hvordan skal man så finne frem til disse fjerne slektninger som har forsket på samme materiale som deg?

Ja, her kommer altså DIS-Treff inn. Ved at både du og din slektning har sendt inn materialet sitt for inkludering i DIS-treff-databasen, så vil du, når du senere bidrar finne at din ukjente har registrert slektsnavnet som du arbeider med i samme tidsrom og samme sted som ditt materiale tilsier. Er treffet et treff på 5-nivå tilsier det at vedkommende har lagt inn en god del data om slektsnavnet. Vedkommende er med andre ord en person det er verdt å kontakte for nærmere konsultasjon.

Ved et treff på 4-nivå bør vi kanskje studere treffet litt nærmere. Hvis tegnet for antall notiser tilsier at vedkommende har mer enn 10 notiser vil det si at du har færre enn 10, og det er kanskje slekten til en inngiftet person som du har fått treff mot. Da går du inn i ditt eget materiale og leter etter hvem som har gitt treffet. Er det en interessant person å følge opp? Eller var det kun en inngiftet kvinne som du ikke har interesse for å registrere slekten til, men kanskje etterkommere til? Hvis etterkommerne er interessante, må du poengtere dette hvis du kontakter vedkommende. Kanskje har vedkommende disse registrert, kanskje ikke.

Nytt format introdusert

Til nå har vi samlet inn kun slektsnavn, sted og tid for alle begivenheter en person har deltatt i i sitt livsløp.

Under Släktforskar dagarna i Växjö i høst fikk Olof Cronberg et tips om hvordan man skulle inkludere fornavnet uten å endre layout av databasen av et medlem i foreningen DIS i Sverige. I løpet av helgen diskuterte en gruppe tilstedeværende fra DIS og DIS-Norge seg frem til et nytt layout og hvorledes dette skulle kunne brukes i fremtidige programmer. Allerede noen uker senere var databasesystemet klart for det nye formatet.

For de som bidrar med data i form av en GEDCOM-fil har intet blitt forandret. Forandringen for dem gjelder programvaren som ekstraherer data ut fra GEDCOM-filene og dette gjøres for tiden av Ole-Johan Kippenbroeck (kippen@sn.no), Donevikstien 4, 4048 Hafrsfjord. Derimot skjer det en endring for Disgen-brukere som selv ekstraherer sine data. En forklaring på hvordan dette gjøres finnes i Diskulogen nr. 40, side 12-13 under artikkelen «DISBYT 97». Hvis du bruker Disgen, men har meldt deg ut, får du henvende deg til andre brukere for å få rede på det nye formatet.

Husk å omdøpe din FLKREG.RGU fil til DISnnnn.REG, hvor nnnn er ditt 4-sifrede medlemsnr, f.eks. 9995 for medlem nr. 9995.

Hva medfører det nye formatet?

Til nå har mange vært hemmet av at mange navn som man får tilslag med, er så vanlige at sannsynlighe-

ten for falsk tilslag har vært større enn for reelle tilslag. Det medfører at det blir mange linjer å lese og sannsynligheten for å oppdage godbiter minsker radikalt.

Med det nye formatet, får vi nå et nytt nivå å sortere ut treff på, ved at fornavnet til vedkommende inkluderes.

Fordi fornavnet tas med, vil også databasen øke i størrelse, ca. 5 ganger. Men samtidig vil sannsynligheten for falske treff synke. I en overgangsfase vil vi ekstrahere både det gamle formatet og det nye, da det nye formatet ikke kan gi tilslag mot det gamle.

Hvordan bidrar jeg?

Som tidligere, sender du enten data som GEDCOM-fil, eller, for deg som bruker Disgen, som DISBYT-bidrag, jfr. artikkel i Diskulogen (ibid.). Send ditt bidrag enten på diskett eller som filvedlegg med en epost. For deg som bruker e-post, men ikke vet hvordan man inkluderer et filvedlegg, henstilles det til å lese nøye gjennom hjelpeteksten for e-post-programmet.

For deg som bruker vanlig post, husk at komprimering av gedcom-fila kanskje må foretas for å sende materialet på en diskett, f.eks. pkzip -&f <diskettfilnavn> DISnnnn.GED er en grei kommando om fila er så stor at bidraget må komprimeres på flere disketter. For medlem nr 9995 blir kommandoen i såfall

PKZIP -&f a:DIS9995 DIS9995.GED

hvis man befinner seg i katalogen hvor Gedcom-filen befinner seg.

Hva får jeg igjen?

Du vil få resultatfila i retur på en diskett eller i en e-post med filvedheng. Hvis du sender fila som filvedheng må du huske å sjekke at du har satt opp e-post-programmet ditt slik at det legger fra seg filvedhenget i en definert katalog. Ellers kan det bli vanskelig å finne igjen filvedhenget. Sjekk evt. dokumentasjonen for hvorledes dette settes opp om du er i tvil.

Fila vil være pakket med programmet PKZIP, dvs. du må pakke ut fila med programmet PKUNZIP v.2.04G.

Får du følgende fil, DIS9995.ZIP i retur (gjelder medlem nr. 9995) så gir du følgende kommando i DOS:

PKUNZIP DIS9995

Bruker du Windows kan du også bruke programmet WinZIP, men dette programmet kan ikke pakke en stor fil på flere disketter ved innsending av bidrag.

Ved utpakkingen dukker følgende filer opp i katalogen hvor du utførte PKUNZIP-kommando:

DISnnnn.REG, DISnnnn.RES, DISnnnn.VAR, DISnnnn.ORT, DISnnnn.KMP, DISnnnn.TRF og DISnnnn.NUM.

Hva inneholder filene?

DISnnnn.REG er filen du sendte til oss på diskett eller som et vedlegg til en e-post melding. Hvis du sendte inn en gedcom fil, er dette resultatet etter forbehandling. (**nnnn** er ditt medlemsnummer i DIS-Norge).

DISnnnn.RES er resultatfilen etter den første bearbeidingen, der bl.a sogn/kommune og fylkesnavnet, trekkes ut av stedsnavnfeltet. Hvis du bare har lagt inn sognsnavn i dine data, vil Distreff programmet prøve å finne fram til riktig fylke. Hvis det dreier seg om sogn med flere skrivemåter, eller at samme sogn finnes i flere fylker, vil programmet i enkelte tilfeller prøve å gjette seg til fylkenavn, og det kan derfor oppstå feil. Vær klar over at skriver du inn et gårdsnavn som også er navn på et sogn, og sognet eller kommunen du angir for gården er feilstavet, vil programmet gjette feil. F.eks. Bø, Hlot, Aust-Agder hvor det var meningen å skrive Bø, Holt, Aust-Agder vil sannsynligvis ekstrahere Bø/TE, eller Bø/NO alt etter hvilket av disse to steder som var sist ekstrahert.

DISnnnn.VAR inneholder en oversikt over de feilmeldingene som oppstod under behandlingen av bidraget ditt. Her vises også de rettelser eller antakelser som programmet eventuelt har utført. I forbindelse med den videre utviklingen av Distreff programvaren, ønsker vi tilbakemeldinger om feil du finner i denne filen.

Legg også merke til at alle registreringer som ikke er knyttet til norske stedsnavn, også blir listet opp her. De radene som ligger i denne filen **blir ikke lagt inn i databasen, og de er heller ikke tatt med i selve søkefunksjonen som generer treff.**

DISnnnn.ORT inneholder en liste over alle stedsnavn som finnes i dine data sortert alfabetisk. Denne filen vil også vise om du har registrert samme stedsnavn på flere måter i slektsprogrammet ditt. Du kan bruke denne filen som et grunnlag til å rette opp dine data slik at stedsnavnskrivemåten blir konsekvent i dine data.

DISnnnn.KMP er den filen som inneholder de data (etter behandling av ditt bidrag) som blir lagt inn i hoveddatabasen. Filen brukes også som søkefil for å generere de treffene du finner i **.TRF** og **.NUM** filene. Det hadde vært fint om du kunne sende inn en korrigeret utgave av denne filen hvis det er feil i den, slik at vi kan korrigere innholdet i hoveddatabasen. Du unngår da også at andre får treff mot data som er registrert på deg, og som ikke er korrekte.

Resultatfilene

For de fleste vil filen DISnnnn.NUM være filen som er mest interessant å studere. Forskjellen mellom DISnnnn.TRF og DISnnnn.NUM er sorteringsmåten.

I DISnnnn.TRF er treffene sortert på slektsnavn/sokn og bidragsytere du har treff mot refereres med nr. I DISnnnn.NUM er derimot treffene sortert på bidrags-

Fram til i dag har tilslagene vært på følgende former:

Slektsnavn:

Slektsnavn **kommune/fylke** **Tidsperiode** **Medlemsnummer**

Patronymikon:

kommune/fylke **Patronymikon** **Tidsperiode** **Medlemsnummer**

Gårdsnavn:

Kommune/fylke **Gård+** **Tidsperiode** **Medlemsnummer**

hvor hver enkel linje innledet med et tilslagsnr.

I det nye formatet vil følgende formater bli benyttet:

Slektsnavn/fornavn **kommune/fylke** **Tidsperiode** **Medlemsnummer**

eller

kommune/fylke **Patronymikon/fornavn** **Tidsperiode** **Medlemsnummer**

Gammelt og nytt format i DISnnnn.NUM

yters medlemsnr og foran treffene for hver bidragsyter finner du vedkommendes navn og adresse.

Tidsperioden i tabellen vist på neste side forekommer på følgende formater:

1: <Årstall>

2: <Årstall><skilletegn><årstall>

Formen 1 brukes kun der hvor det for vedkommende person eller slektsnavn kun finnes opplysning om én person. Tilslag mot slikt materiale er derfor sjelden av interesse, men kan likevel være viktig. Dette må man vurdere på egen hånd ut fra studier av eget materiale for vedkommendes slektsnavn.

Formen 2 brukes når DISBYT har komprimert mange opplysninger om person eller slektsnavn. Det første årstallet gjelder første gang slektsnavnet er registrert brukt på et bestemt sted. Det siste tallet gjelder siste gang slektsnavnet er brukt på samme sted. Flere slektsledd kan inngå i tidsrommet, og det kan også være brudd mellom slektsleddene. Hva som foreligger i tidsrommet i mellom, vet man ikke noe om.

<skilletegn> brukes som et grupperingstegn for å fortelle innsenderen om hvor mange hendelser vedkommende innsender har registrert for personene med samme personsnavn og slektsnavn, evt. for slektsnavnet.

De skilletegn som benyttes er:

Skilletegn	Antall hendelser
.	2 til 5
:	6 til 10
-	11 til 25
<	26 til 50
=	51 til 100
*	mer enn 101

Hva betyr tallet som står først på linjen?

DISnnnn.TRF inneholder resultatet etter samkjøringen av din egen komprimerte fil (.KMP) og hoveddatabasen. **Første tegn i hver rad er et tall mellom 1 og 6 som angir treffnivået. 1 er laveste verdi og 6 høyeste.**

Nivåer for gammelt format:

For det gamle formatet gjelder følgende typer treff:

Hvis første feltet stemmer over ens blir det et **nivå 1 treff**.

Eks.1 Aannestad Lardal/VF 1872 1013

Når de to første feltene stemmer over ens blir det et **nivå 2 treff**.

Eks.2 Aker Sem/VF 1721:1763 1013

Når tidsperiodene i din og den andre forskerens rader overlapper hverandre blir det et **nivå 3 treff**.

Eks.3 Aasnæs Skoger/VF 1881.1883 1013

Ved **nivå 4**, har du eller den andre forskeren mer enn 10 notiser i den aktelle raden.

Eks.4 Akerholt Hof/VF 1705-1778 1013

Ved **nivå 5**, har dere begge mer enn 10 notiser i den aktelle raden.

Eks.5 Aasnæs Sande/VF 1820-1899 1013

NB! For rader med patronymikon, har det vist seg at det ofte ikke er hensiktsmessig å ta kontakt med den andre forskeren før treffet er nivå 4 eller høyere.

Nivåer for nytt format:

Treff inntil nivå 3 er fortsatt det samme. Men fra nivå 4 og utover er det foretatt følgende endring

Nivå 4: Som 3, pluss Fornavn, etternavn og sted stemmer overens.

Eks.4 Häradshammar/E Nilsdotter\Anna 1762.1794 1760

Merk! Hvis din Anna Nilsdotter var født 1763 og død 1795, vil du få et 4-punkts treff, fordi årstallene ikke er identiske.

Nivå 5: Som 4, i tillegg der ett av de angitte årstallene stemmer overens.

Eks.5 Hildebrand\Hildemar Stockholm/A 1851 1760

5 Häradshammar/E Mattsson\Sven 1728.1780 1760

Her er det snakk om to tilfeller som er mulige. Det andre eksemplet viser at du eller medlem 1760 har

registrert vedkommende, men hvor bare ett av de angitte årstallene er like.

Nivå 6: Som 4, i tillegg stemmer begge årstall overens

Eks.6 Håradshamar/E Andersson\Anders 1734:1814 1760

I dette tilfeller snakker vi med stor sikkerhet om samme person. Vedkommende bor samme sted, har samme navn og er ant. født samme år og ant. død samme år.

DISnnnn.NUM

DISnnnn.NUM inneholder de samme data som **.TRF** filen, men data er her sortert på medlemsnummeret til bidragsyteren. Vi anbefaler deg å benytte denne filen når du skal studere treffene og finne ut hvilke andre medlemmer det kan lønne seg å kontakte.

Alle filene er tekstfiler som kan leses ved å benytte et tekstbehandlingsprogram. Hvis du benytter Microsoft Word for Windows, er det et par ting du bør merke deg. I oppsettet av Word må du velge at programmet spør deg om konverterings type ved åpningen av filen. Hvis du ikke gjør dette, vil du høyst sannsynlig få problemer med de norske tegnene. Konverteringstypen som du må velge for lese disse filene er **DOS tekst** format.

Hvis du benytter egelsk Word ver 7.0, finner du denne instillingen under menyen **Tools**. I denne menyen velger du **options**. Under seksjonen **General**, merker du av valget **Confirm conversion at open**.

I norsk versjon av Word 7.0 vil jeg tro menyen heter **Verktøy**. I denne menyen velger du **Instillinger**. Under seksjonen **Generelt** merker du valget **Spør om konvertering ved åpning av dokument**. (Jeg er ikke sikker på om de forskjellige menyene og valgene heter eksakt det jeg har skrevet her da jeg selv ikke har tilgang til en norsk versjon av Word).

Bidra NÅ!

For deg som ikke har deltatt i innsendelsen på lang tid, er vel kanskje tiden moden for et nytt bidrag? Kanskje finner du langt flere å samarbeide med?

Eksempler er hentet fra kjøring av data for Herstad-boken, bidragsyter 9998 med tilslag tildels mot Herstad-materiale og tildels mot annet materiale i samme database (medl. 1013, AC), og kjøring med nytt layout velvilligst stilt til disposisjon av Olof Cronberg.

Statistikk for Distreff databasen

pr. 19. November 1996

Fodeling antall notiser

	Rader	Tegn
1	79298	2338670
2 .	50131	1705254
3 :	9350	313258
4 -	5886	195665
5 <	1929	64802
6 =	771	25866
7 *	441	14597

Fordeling på århundrede

	Rader	Tegn
-1500t	8436	254418
1600-49	17643	555694
1650-99	29624	945613
1700-49	42282	1364868
1750-99	46518	1511457
1800-49	45159	1470511
1850-99	38223	1241724

Fordeling på typer

	Rader	Tegn
Slektsnavn	103462	3266555
Patronymikon	31230	997101
Gårdrader	13124	394678

Fordelt på fylke

	Rader	Tegn
Østfold	4540	149985
Akershus	6976	226784
Oslo	2894	85548
Hedmark	5763	185006
Oppland	3259	104245
Buskerud	4568	149248
Vestfold	10866	357277
Telemark	5304	172569
Aust-Agder	6073	217052
Vest-Agder	3573	126018
Rogaland	17594	583461

Hordaland	12073	382958
Sogn og Fjordane	3511	110041
Møre og Romsdal	5634	178371
Sør-Trøndelag	10273	352749
Nord-Trøndelag	2585	80518
Nordland	5822	181179
Troms	5597	181147
Finmark	931	28665

Antal ukomplette rader	22627	526212
Totalt antall rader	147816	4658334
Totalt antall bidrag	304 (av ca. 3000 medlemmer)	

Skal du sende inn data til Distreff?

Et par ting du da må huske på:

Hvis du kan benytte filnavn på formen **DISnnnn.GED** (ged-com fil) eller **DISnnnn.REG** (ferdig behandlet fil) hadde det vært fint. Dette gjør behandlingen enklere for oss. **nnnn** er ditt medlemsnummer i DIS-Norge.

Eksempel:

Medlemsnummer 5556. Filnavnet blir da **DIS5556.GED** eller **DIS5556.REG**

Hvis du sender inn bidraget på diskett, husk å vedlegge ferdig frankert returkonvolutt.

Hvis du sender inn bidraget som vedlegg til en e-mail, benytt subjekt **Bidrag DISnnnn**.

Ellers må du huske å oppgi om materialet du sender inn er i tillegg til eller erstatter tidligere innsendt bidrag. Når du sender inn bidrag første gang, hadde det vært fint om du kunne tatt med følgende informasjon:

Navn, adresse, telefonnummer, e-mail adresse og hvilken type tekstbehandler du benytter.

Slektsforskerdagene på FORTIDEN I DAG

En rusletur på Info-Rama ved Slekt & Data's spesielle medarbeider

Også i år har DIS-Norge fått gjennomført sine Slektsforskerdager. Denne gangen var arrangementet satt inn i en større sammenheng, og i en ny drakt. Messen «Fortiden I Dag» var rammen rundt, og ble arrangert i samarbeid med Info-Rama i Sandvika, og avholdt samtidig med utstillingen Kunst-, Håndverk & Antikkdage-
ne 96.

Det hele var satt opp som en stor mønstring av historie-relaterte aktiviteter, det være seg slektsforskning, lokalhistorie, computergenealogi, heraldikk, gamle yrker, bibliofili, folkedans, og alt som har å gjøre med vår store kulturarv, og som mange av oss er opptatt av og sysler med i fritiden. Da det viste seg at det var få som var interessert i å delta som utstillere, ble det denne gangen en mindre og mer komprimert visning enn hva vi i utgangspunktet hadde planlagt.

Mer enn slektsforskning

En av DIS-Norges ildsjeler, Rune Bratfoss svarte på Slekt & Data's spørsmål hvorfor man hadde gått bort fra de gamle Slektsforskerdager.

«Det har vi ikke på noen måte», bedyrer han. «Vi har denne gangen bevisst arrangert dette som en messe, fordi det er billigere og mer fleksibelt for den enkelte besøkende, enn et lukket arrangement. Samtidig når vi ut til potensielle slektsforskere som egentlig kommer som besøkende på Kunst- Håndverk & Antikkdage-
ne».

Han fortsetter: «Disse er jo i utgangspunktet historisk interesserte, skulle vi tro. Det er jo bl.a interesse for sin egen historie, som vi ser som en av årsakene til at så mange melder seg inn i DIS-Norge» Og han legger stolt til: «Vi er snart 3000 medlemmer»

Vi tok en runde og så at Norsk Slekthistorisk Forening var på plass med egen stand. Vi noterte oss også at Norsk Lokalhistorisk Institutt og Teleslekt presenterte seg. Dette er meget viktige medspillere.

«Det vi savner, er aktører som f.eks. Nasjonalbiblioteket, Riksarkivet, Universitetsbiblioteket, Deichmanske Bibliotek, og det offentlige som f.eks. Kulturdepartementet, Statens Kartverk og Kulturrådet» sier Bratfoss. «Vi kunne ønsket oss at datautstyrleverandører og Internett var representert på messen, og vi savnet flere historielag og lokalhistorielag. En slik utstilling må også være av interesse for byens mange antikvarier og kulturorganisasjoner som Goethe Institutt og Alliance Française».

«I DIS-Norge er vi imidlertid vant til nybrottsarbeide. Det vi håper på, er at vi kan bidra til at flere ser nytten av en litt annerledes eksponering, og på denne måten bygge opp et aktivt historisk miljø på tvers av alle organisasjoner og særinteresser».

Og Bratfoss fortsetter: «Likevel må vi si oss tilfreds med resultatet. De som kom og presenterte seg, fikk i hvert fall valuta for pengene. For publikum var der, og interessen var stor. Å kombinere kunst, håndverk og antikviteter med lokalhistorie og slektsforskning var et bra valg».

DIS-Norges egen stand markedsførte foreningen og der kunne man kjøpe nye og gamle utgaver av Slekt & Data. Bestillinger av «Startpakken for Slektsforskere» ble også notert. De ble det mange av.

Ole-Johan Kippenbroeck og Alf Christophersen tok seg av DIS-treff. Dette programmet er utmerket, og fanger mye interesse. Særlig blir tilfeldige besøkende svært imponert av mulig-

hetene, og spørsmål om å søke etter egne og andres navn var mange.

Slekt og Data gikk en runde på messen. Det vi møtte, var et folkelig virvar med innslag av alt innen kunsthåndverk, mote, gamle ting, deilige retter, smykke-kunst, postkort, glassblåsing og lokalhistorie.

DIS hadde etablert et eget *Slektstorg* hvor aktørene fritt kunne presentere seg. Ved siden av dette hadde DIS-Norge en stand med hele 6 dataprogramdemonstrasjoner. De vi snakket med var godt fornøyd med publi-

kums interesse for programmene. Vi snakket med: Otto Jørgensen (*Brothers Keeper*), Kari Larsen (*Disgen*), Alf Christophersen (*DIS-treff*), Norunn Klettum (*PAF*) og Terje Oksdøl (*Family Tree Maker*). Dessuten viste Ole-Johan Kippenbroeck *WinFam*. Senere så vi også at på Slekstorget stod Embla Ættegranskning med *Family Treasures*, og Sigmund Bårdvik med *Slekt og Gård*. En god oppslutning med programfremvisere syntes vi.

Lokalhistorielag

Midt på torget satt de. Med sine bøker og publikasjoner, sine samtaler og småprat. Virkelig koselige mennesker, som brenner for sin hobby og som er villige til å dele dette med andre. Og det så ut til at mange fant veien dit. Det er jo ikke så rart heller, det er jo i Oslo-området de fleste bor. Vil et historielag virkelig presentere seg og finne kjøpere for sine trykksaker (*for ikke å snakke om å få nye medlemmer...*) ja, da var dette stedet!. Det viser seg at mange utflyttere fra landsbygda bor nettopp i storbyene. Og i Oslo må det virkelig være grunnlag for å dyrke lokalhistoriske følelser. Vi noterte at Ringerike Datasentral og følgende historielag var der: Hole historielag, Asker og Bærum Historielag, Brevik Historielag og Østfold Historielag.

I tillegg hadde en ildsjel hengt opp en 6 generasjons etterslektstavle etter Jørgen Herstad. Den tok masse plass, og var kanskje litt gjemt og usynlig. «*Herstadprosjektet* er kommet godt igang», sier vår redaktør Alf Christophersen som er ansvarlig for innsamling av registrerte personer i den gamle Herstad-boken, og han kunne fortelle mye om fremgangen i prosjektet. Han føyer også, til med stor entusiasme, at i standen hos Østfold historielag hadde han funnet at avskrifter av Kirkebok 1 for Tune var til salgs, og at de, og Ekstraskatten av 1762 for Tune, og for Hvaler også, var bestilt til bruk for hans egen slektsforsknings del. Han håpet at historielagene som var tilstede, hadde hatt stor glede av tilstedeværelsen, og at disse ville påvirke andre lag til å stille neste gang det blir arrangert slike dager.

Foredrag

DIS-Norge hadde lagt opp til en serie foredrag, som skulle finne sin gjenklang i utstillere. Ansvarlig foredragskontakt, Ole Kjølseth sier: «Vi hadde et utvalg som spenner seg fra lokalhistorie i Asker og Bærum, via et mer regionalt innslag som finneinnvandring i Øst Norge og heraldikk, til ren datateknisk informasjon». Kjølseth noterte seg at akkurat det datatekniske foredraget ved DIS-Norges styreformann Bjørn Nilsen, fikk størst oppmerksomhet og tilsvarende besøk.

«En liten tankevekker for neste års arrangement?» spurte vi.

«Jada», svarte Kjølseth. «Vi må nok se på dette en gang til. Vi innser at markedsføringen i DIS-Norges egne publikasjoner (bladet og Internet) ikke var nok til å nå et større publikum. Men dette er ikke til forkleinselse for de dyktige foredragsholderne vi hadde denne gang. Dette var av høy kvalitet. Ut fra konseptet har vi valgt riktig, og vi er fornøyd med resultatet så langt».

Vi noterte oss forøvrig at allerede på fredag ble det avholdt et miniseminar om Adelsprosjektet. Dette ble ledet av Tore H Vigerust og fikk spesielt interesserte til å samle seg

Konklusjon

Jan M. Keus, som er styremedlem i DIS-Norge sa omtrent det samme som Ole Kjølseth. «Skal vi gjenta Slektsforskerdagene i denne innpakningen, og samtidig ha som mål å kunne nå flere enn våre egne medlemmer, må vi øke innsatsen med markedsføringen», mente han. «Vi har fått mange positive signaler, og interessen var stor. Det beviser for oss at vi er på riktig vei. Historiebevissthet og identitetsbevissthet i forhold til sine røtter, er en voksende bevegelse, som jeg ser som en naturlig reaksjon på dagens ofte kalde samfunn», sier Keus.

Og vi er enig med ham. Da vi forlot Info-Rama for å gå ut i dette kalde samfunn, var det blitt mørkt ute. Da lyste det opp en tavle, et kjempestativ som viste et opplyst slektsstre. Og budskapet talte til oss:

«Er du interessert i slektsforskning? Besøk oss i 2. etasje!»

Vi hadde veldig lyst til å snu og gå inn igjen For her var det ikke bare kost for nye slektsforskere; her var det mye nytt også for de som har holdt på en stund. Dette var en skikkelig vitamin-innsprøytning med tanke på det som ligger foran av hyggelige vinterkvelder med slektsforskning som hobby.

Om begrepsforvirring -

Svar til Finn Holden
av Are S. Gustavsen

Bakgrunn

I Slekt og Data (heretter kalt S&D) 2/96 etterlyste Torbjørn Steen-Karlsen og undertegnede en avklaring på Finn Holdens artikkel «Slektsforskning eller Aneforskning?» i S&D 1/96. Ved å utfordre Finn Holden til å fortelle hvilke «hellige kuer» det var han hadde tenkt å gå til angrep på, trodde vi dermed at han ut i fra innvendingene i vår artikkel ville rydde opp i sine offentlige tanker rundt begrepene Anetavle og Stamtavle. Dette skulle vise seg å slå feil. I sitt svar til oss i S&D 3/96 er Holden igjen på banen, og skaper mer forvirring. Han gir inntrykk av fortsatt å ha problemer med de av slektsforskningens mest grunnleggende begrep og oppfatninger. At vi i tillegg dvelte svært kritisk ved Holdens behandling av dåps- og begravellesopplysninger, ser ut til å ha falt Holden svært tungt for hjertet. Før jeg går inn på noen av enkelthetene, vil jeg gjerne presisere at det er artiklene som sådan jeg tar for meg; ikke Finn Holden som privatperson. Det kan ofte være vanskelig å skille på dette punkt, da både slektsforskning og tilhørende debattinnlegg er svært personlige.

Uriktigheter og små uklarheter

Vi har *aldri* hevdet at Holden har skrevet «at opplysninger om dåp og begravelse er verdiløse (...)». Derimot skrev vi at enkelte *nybegynnere* kunne finne på å *tro* dette ved å lese hva Holden skrev. Her kommer ikke Holden med noe sitat; han tolker oss.

Holden hevder at vi leste hans tekst «som Fanden leser Bibelen», tilla ham en tåpelig mening, og angrep den. Vi vil ha oss frabedt en slik karakteristikk. Har ikke Holden hørt om kritisk lesning? Enhver som uttrykker seg offentlig ved hjelp av et stykke skrift, må regne med muligheten for motinnlegg. Om eventuelle motinnlegg skulle vise seg å være særs kritiske, vil jo dette være en klar indikasjon på at den aktuelle teksten ikke holder mål. Krav til klarhet og sammenheng er langt større ved en (publisert) trykt tekst enn ved muntlig tale. Holden beveger seg i sine artikler farlig nær det muntlige i begge henseende.

Holden hevder at vi konstruerer «vindmøller». Siden han ikke kommer med eksempler på hva i vår artikkel han oppfatter som «vindmøller», er jeg fristet til å komme med antagelser. Dette velger jeg å la være, da slike antagelser mulig igjen kan oppfattes som «vindmøller» for alt jeg vet. Holden burde heller ha definert hva han legger i uttrykket «vindmølle».

Hvilket gruk Piet Hein skrev om en eller annen debattform får vi kanskje aldri vite, da Holden igjen er tilbakeholden med eksempler.

Dato for dåp og begravelse

Så til Holdens poeng *Dato*. Det er her snakk om nøyaktighet, kildetrohet og muligheter for kildekritikk. Om Holden mener at det å ta med *kun dåpsåret* i sin notering fra en kilde er tilstrekkelig, mener jeg at han er forferdelig unøyaktig. En uskreven regel innen slektsforskning er at kildene man benytter, skrives av fullstendig; med alle referanser. Unnlater man dette opererer man med ufullstendige kilder. Dette svekker kildens troverdighet. Ved å utelate dato, slører man straks til de opplysningene som man fant i kilden. Man gjør det vanskeligere for andre å kontrollere hva man har funnet. Dette er jo hva all forskning bygger på; kildekritikk. Eller er det slik at Holden tror på uetterrettelighet og ufeilbarlighet i arbeidet med kildene?

Isolert sett forteller dato for dåp og dato for begravelse at *akkurat* på det tidspunktet stoppet en begrenset del (familie, venner, naboer) av samtiden opp for å ta del i en hellig kirkelig handling; en milepæl i livet for *akkurat* den personen det dreier seg om. Datoen gir oss knagger. Den skiller historiske hendelser fra hverandre. Dette kan da ikke være så vanskelig å forstå? Jeg vil minne om at verdien av hver enkelt liten opplysning er enorm i slektsforskning. Den kan være avgjørende. Jeg søker å sette sammen opplysninger, ikke å isolere dem.

Holden hevder at vårt avsnitt om dåps og begravellesopplysninger var velkjente for ham. Slik virket det ikke på oss, og vår referanse til Holdens artikkel er hans manglende interesse for datoene. Hva som imidlertid er helt uten referanse til vår argumentasjon rundt temaet, er hans tidligere artikkel fra S&D 4/95, som vi ikke hadde forutsetninger for å ta stilling til, i og med at vi forholdt oss ene og alene til artikkelen i S&D 1/96, der temaet ble neglisjert.

Så til dette med våre «biografiske og statistiske hensyn»: Jeg mener at kilden må gjengis fullstendig. Om Holden har en N.N. (f.eks. en Hans Olsen) begravet på Røros i 1741, hvordan kan han være sikker på at dette er den riktige ane/slektning? Av samme grunn må også navnet på kirken medtas. Hva om to forskjellige «Hans Olsen» ble begravet på Røros i 1741? Hvem er Holdens ane?

Fadderlisten representerer den kanskje mest viktige nøkkel til å finne/bekreftede slekt. Noen ganger er opplysninger om fadderne eneste måte å finne tilbake til neste generasjon. I tillegg er det ikke bare snakk om «noen løse ord om bondestand, husmannsstand». Disse såkalte «løse ord» gir oss mer noe annet, den sosiale sammenhengen til den aktuelle familie som det arbeides med. Faddervalget var viktig rent sosialt for den enkelte familie. Elementer som ære, respekt og tillit inngikk i valget. Bånd ble knyttet både innen familien og med andre slekter ut fra gjensidig fadderskap. Her nytter det ikke å tenke snevert. Med det skrinne kildegrunnlag vi ofte er henvist til, teller alle opplysninger.

Holdens Anetavle

Holden hevder det er en logisk svikt i at Stoa og Sandberg definerer anetavle som gående «fra vår egen tid og bakover». Dette har han kun delvis rett i. Det er ikke tidssretningen som sådan som definerer en anetavle. Det er det forholdet at probanden (utgangspersonen) og dennes forfedre opptrer alene i tavlen, ergo er tavlen en anetavle. Om den søkes kombinert med en stamtavle, får man hybridene en konsanguinitetstavle. (Om jeg har stavet dette vanskelige ordet rett) Jfr. ellers vår definisjon i S&D 2/96. Allikevel har Stoa og Sandberg rett i at den mest alminnelige måten å sette opp en anetavle på er nettopp «fra vår egen tid og bakover».

Holdens anebøker

Det at Holden synes det er mer tilfredsstillende å lage anebøker fra fortiden til vår egen tid, stiller jeg meg uforstående til. Mener han egentlig her en slags stambøker? Bøker om aner har, uansett, alltid vært vanskelig å lage, da en ren anebok ofte kun er interessant for den nærmeste familie. Om Holden tar med f. eks. søskenbarn i sine anebøker, må bøkene dog kunne karakteriseres som stambøker, eller konsanguinitetsbøker, da utgangspunktet ikke ene og alene fokuserer på aner. Etter det jeg forstår, skriver han anehistorie ved å snu anetavlen på hodet, og å beskrive de forskjellige linjene slik de møter hverandre, helt til han ender opp med seg selv, da han ønsker å omtale seg selv til slutt. Dette er en lite benyttet genre, da leserkretsen kun blir den nære familie. Om Holden mener dette er en tilfredsstillende måte å skrive anehistorie på, vil jeg gjerne at han redegjør ordentlig for hvilke teknikker han eventuelt benytter for å sy dette sammen på en god og oversiktlig måte. Uansett må han skille mellom de ulike tavletyper og de ulike måter å skrive slektshistorie på.

Siste del av Holdens artikkel i S&D 3/96 har ikke berøring med våre innvendinger i S&D 2/96. Han har mange bra filosofiske tanker om dette med vevs-tankegangen, og om hvordan man tradisjonelt tenker slekt i oppsett, tavler og bokform. Det som imidlertid er litt synd, er at jeg føler at Holden ikke evner å konkludere i forhold til hva han har satt seg fore; med å få til en nødvendig begrepsavklaring. Jeg (og Torbjørn) har allikevel fått svar på hva Holden mener er en «hellig ku», nemlig: «En viktig definisjon i et anerkjent verk i slektsforskning». Gudskjelov og takk for det!

Skandinavisk Historisk Magazin

Slektshistorie

- Reiseskildringer

- Lokalhistorie

- Lesernes egne spørsmål og svar

- Verdenshistorie

- Stamtavler

- Slektsrekker

- Kulturhistorie

FLORTE ILLUSTRASJONER
& FARGEbilder !!

Dette kan du bl.a. lese om:

* De rivaliserende kongeslekter (fra Agder, Rogaland etc.)	* Hardangervidda og Nordmannsslepet
* Slekten Fuglestveit fra Marnardal	* Keiser Wilhelm og Norge
* Adel fra Møre og Romsdal (fra oldtid til nyere tid)	* Devegge, Grev Klemet, Campbell og Argyll
* Tindebestigere, lakselorder og en merkelig lady	* Asdal i Vendsyssel og fru Johanne
* Reidar Sendemann, Drafn, Ringerikskonger og baglere.	* Hansabyen Bergen
* Den merkverdige Schjervenslekten fra Lardal i Vestfold	* Rypejakt og reingroper i Peer Gynts Rondane
* Stuarer og Oldenburgere fra Lågendalen (Numedal)	* Lista, Farsund, Jæren og Ryfylke
* Anna Colbjørnsdatter og Norderhov	* Fra Olden og fagre Stryn
* Ullensvang og lagmann Hauk Erlendsson	* Kautokeino, Masi, Karasjok og Samenes opphav
* Fra Hardanger til Telemark og Buskerud	* Møsvann, Skinnarland og Dyre Vaas rike
* Alta og Bourbonerne	* Kongelige norske hotellnavn og mye mer

Det NYE Skandinavisk Historiske Magazin utgis ca. 1 gang pr. mnd. Bladet selges også i løssalg til kr. 50,- pr. utgave + porto. Benytt deg av denne anledningen til å tegne abonnement nå.

Klipp ut

Bestill ditt abonnement i dag, og sikre deg denne verdifulle samlingen av slekter og historie. Fritt tilsendt.

Abonnement: ☐ 12 utgaver, kr. 500,-

☐ 6 utgaver, kr. 300,-

Navn.

Adresse.

Send denne kupongen i dag til:

Skandinaviske Røtter, Morkelveien 11 - 3271 Larvik

Brother's Keeper Windows -

Status

Otto Jørgensen

Brother's Keeper Windows ble frigjort våren 1996. Alle registrerte brukere av programmet er tilskrevet direkte fra produsenten, med tilbud om oppgraderingen.

Tilbudet for oppgradering varierer fra gratis oppdatering til et lite mellomlegg, alt etter når DOS-versjonen (siste versjon; 18-nov-1995) ble registrert og om brukeren etter registreringen har mottatt oppdateringer av sitt program direkte fra produsent.

De som svarte positivt på tilbudet, fikk i løpet av sommeren og høsten tilsendt engelsk Windows-versjon av programmet.

Readme.wri (følger med programmet) inneholder en beskrivelse for hvordan en tilrettelegger for K(vinner) for de som brukte K(vinner) i DOS-versjonen.

Senere, i løpet av sommeren og høsten 1996, har programmet gjennomgått en rekke forbedringer, bl.a. ved at en nå kan bruke flere språk.

Siste versjon av Brother's Keeper ligger alltid tilgjengelig på filkatalogen til DIS-Norge. Her er finnes også noen midlertidige filer som viser muligheten med ulike språk (filene norsk-k.zip og norsk-f.zip). Det må presiseres at disse filene er midlertidige, og kan når som helst bli erstattet av andre løsninger.

Programmet er under oversettelse til norsk (både hjelpetekst og skjermbilder) og en rekke andre språk. Straks norsk oversettelse er ferdig, oversendes denne til John Steed, USA, hvorfra distribusjon til registrerte brukere vil skje direkte (forhåpentligvis før julen 1996).

De som har tilbud om oppgradering og ønsker å benytte seg av dette, bør derfor sende bekreftelse til USA snarest, slik at dette blir registrert (angi gjerne at dere skal ha norsk språk).

Windows-versjonen inneholder nå nesten alle rapporter som var tilgjengelige i DOS-versjonen (grafisk statistikk mangler) men har i tillegg fått en rekke nye funksjoner (savnet i DOS-versjonen).

NB: SISTE NYTT. Produsenten har nå funnet en løsning på det "evige K(vinne)/F(emale) problemet".

Etterlysninger

Denne spalten er åpen for medlemmer av DIS-Norge.

Det koster ingenting, men kost gjerne på deg å være klar og konsis når du skal formulere din etterlysning.

Lykke til!

Bidrag bes sendt med E-mail til alf.christophersen@basalmed.uio.no eller med diskett hvis mulig.

Etterlysning 66/1996

Ålen/Rindal/Sunndalsøra

Søker etterkommere etter **Ole Holte** født 1875 i Ålen, og kona **Anna** fra Rindal.

Disse bodde i Ålen noen år, senere flyttet de til Glåmos. De hadde 8 barn: Jon, Anna, Olga, Rudolf gift med Åsta, Johan, Petra, Ragna og Bernhard.

Jon var ikke gift men hadde en sønn som het Oddvar og han har familie på Sunndalsøra....?... **Ragna** ble gift med en Henry Holmen, og de hadde 4 barn:

Gerd (gift Elstad), Astrid, Hans Ole og Randi Helen. Er interressert i alle opplysninger om disse.

Gurli Holte

Bøckmansv.79

7022 Trondheim

Etterlysning 67/1996

Ålen/Hessdalen

Kjenner noen til disse tre søsknene?

Johanna Andersdatter Trøhaug

Peder Anderson Trøhaug

Helga Andersdatter Trøhaug

Foreldrene het: **Ingeborg Halvorsdatter Grøtådal** født 1861 i Ålen/Hessdalen og **Anders Trøhaug**.

Gurli Holte

Bøckmansv.79

7022 Trondheim

DIS-Norge må ha nytt kontor. Har du tips om et rimelig kontor på ca. 40m² sentralt i forhold til buss/bane, ta kontakt med Bjørn Nilsen eller til disnorge@sn.no

Lyst til å fotografere litt for Slekt og Data? (Eller bidra med annet til bladet?)

Ta kontakt med redaktøren !

Etterlysning 68/1996

Molde og Trondheim

Jeg leiter etter opplysninger om **Åmund Erikssen Høvik** (Amund Erichsen Høveig) og etterslekta hans. Åmund/Amund blei født cirka 1789 i Molde by. Han var sønn av høker Erik Amundssen Høvik og ektefellen Beret Anna Larsdatter Lindal. Åmund blei konfirmert 13.10.1805 i Molde kirke.

Ifølge muntlig tradisjon verva han seg frivillig til militærtjeneste under krigsåra 1807-1814. Han kom hjem igjen og reiste seinere til sjøs. Åmund fikk en sønn med **Karen Matsdatter Røysan** i **Molde** utafor ekteskap: Åmund (Amund), døpt 22.3.1812 i Molde kirke. Åmund senior blei da kalt matros.

Ved skiftet etter faren 15.2.1817 bodde han i **Trondheim**. Han skal ha blitt gift, helst i eller ved Trondheim, og hatt et par barn. Åmund var bror av en av mine tipp-tippoldemødre. Jeg er svært interessert i tips og opplysninger om ham og/eller etterslekta hans.

Kjell Ove Nybø Hattrem
Hans Thiis Møllers gate 14
6400 MOLDE
Telefonnummer: 71 25 20 98
Elektronisk postadresse: agnarae@online.no

Etterlysning 69/1996

Arendal

Jeg leiter etter opplysninger om **Anne Marie Eriksdatter Høvik** (Høvig/Høveig) og hennes familie og eventuelle etterslekt. Anne Marie blei født cirka 1788 i Molde by. Ho var datter av høker Erik Amundssen Høvik og ektefellen Beret Anna Larsdatter Lindal. Anne Marie bodde i Molde ved skiftet etter faren 15.2.1817.

Ifølge muntlig tradisjon gifta ho seg (cirka 1819) i **Arendal** med en sjømann ved navn **Gregersen**. Anne Marie var søster av en av mine tipp-tippoldemødre. Jeg er svært interessert i tips og opplysninger om førstnevnte og/eller familien og etterslekta hennes.

Kjell Ove Nybø Hattrem
Hans Thiis Møllers gate 14
6400 MOLDE
Telefonnummer: 71 25 20 98
Elektronisk postadresse: agnarae@online.no

Etterlysning 70/1996

Trondheim

Jeg holder på med slektforskning og leter etter mine røtter i USA

Min onkel **Sverre Larsen (Olausen)** var født 20.10.1894 i Woldsmine, Bakklandet, Trondheim i Norge. Han var sjøman og var til sjøs da min far ble født (1907) og oppholdt seg sannsynligvis i USA (ant. omkring 1910). Min bestefar hadde kontakt med Sverre ved hjelp av Frelsesarmeen. De fikk tak i en adresse, 59? Randel Street, San Francisco. Sverres kone sendte da et bilde fra deres bryllup og et bilde av deres barn.

Jeg har prøvd på mange måter å få tak i informasjon om min onkel og hans etterkommere, men uten hell. Hvis medlemmer i DIS-Norge kan gi meg hjelp ville jeg være meget takknemlig.

Roger Larsen
Box 53212, S-400 16, Göteborg, Sverige
Fax: 00 46 31 20 40 33.
E-mail: roger.larsen@mailbox.swipnet.se

Etterlysning 71/1996

Rennebu/Innset/Orkdal

Henrik Jørgensen bygslet Buan/Ilbru i Rennebu fra kring 1680.

Han er i 1680 lønnet som kvartermester under rittmester Kurt Koppelow som hadde Tverdal i Rennebu som rytterkvarter fra kring 1675 til 1689. Jeg søker opplysninger om Henrik Jørgensen før han dukker opp i Rennebu.

Henrik Jørgensen var gift med **Malene Frantsdatter**. Kurt Koppelow var fra 1686 gift med Maren Frantsatter senere omtalt som Marie Jacobi (stammor til familien Werenskjold). Jens Eriksen Kjelstrup var kullfogd ved Løkken Kobberverk i 1667. Han var gift med Ane Cathrine Frantsdatter. Mye tyder på at disse tre Frantsdøtre var søstre, og jeg søker etter opplysninger som kan klargjøre dette.

Leiv Skjerve
Pb 4052 Jensvoll
8017 Bodø
tlf 75 56 01 69

Etterlysning 72/1996

Danmark

Johanne Henrichsdatter født kring 1670-1680 var gift med en underoffiser ved Fodgarden i København. Hennes far var kvartermester Henrik Jørgensen, som fra 1680 var stasjonert i Rennebu. Ved et skifte i 1735 vites ikke om Johanne var død. Det opplyses at hennes datter Mallene var i tjeneste hos Capitain Hans Grøn i København. Jeg ønsker råd for ettersøk i Danmark.

Leiv Skjerve
Pb 4052 Jensvoll
8017 Bodø
Tlf 75 56 01 69

Etterlysning 73/1996

Rennebu

Ved et skifte i Rennebu i 1741 etter Fransvis Henriksdatter har **Anne Bellet Hugger** (Huyger, Hugger) tilgode 2 daler. Jeg har notert meg en sorenskriver i Vesterålen Peder Jensen Hugger omkring 1688.

Har noen kjennskap til familien Hugger ?

Leiv Skjerve
Pb 4052 Jensvoll
8017 Bodø
Tlt 75 56 01 69

Etterlysning 74/1996

Helgeland Røros Kvikne

Jeg trenger hjelp til å finne opphavet til min tippoldefar, **Peter Christian Rosing**.

Det jeg har funnet ut er at han ble konfirmert i Alstahaug kirke i 1806. Hans alder er da oppgitt til 16 år. Er dette riktig, er han født i 1790.

Peters adresse ved konfirmasjonen er oppgitt å ære Forvik. Der slutter sporene. Hans familie må da antas å være innflyttere. Kan hans foreldre ha kommet fra Kvikne eller Rørostraktene hvor navnet Rosing forekommer blant annet hos skuespiller Michael Rosing? Michaels far, Michael Tørrisen Rosing, var kapellan i Nordland hos presten Jacob Munch i Rødøens prestegjeld. Kan min tippoldefar Peter Christian Rosing være fra en annen gren av denne slekt? Kan noen hjelpe meg tilbake på sporet, er jeg meget takknemlig.

Finn Nilsen

Otte Rømers gt 11 A

1630 Gamle Fredrikstad.

Tlf 69 32 08 66

Etterlysning 75/1996

Sunnmøre/Trondheim

Oldemor heitte **Anne Amundsd. Tennøy**. Ho vart fødd 25. februar 1830. Døpt i Vatne kyrkje på Sunnmøre. Foreldra hennar var: Amund Knutsen Tennøy og Kristi Nilsd. Uksnøy. I 1863 var ho å finne i "Eidsvik i Borgund", Sunnmøre, og det er det siste me veit om henne, for i folketeljinga for 1865 bur ho ikkje der lenger. Det er fortald at ho reiste til Trondheim, men ingen veit noko sikkert. Men skulle det vere nokon i Trondheim eller Trøndelag som har sett namnet hennar so ville det vere gildt å få vite det.

Jakob Stavik

Forhjellen 24, 6400 Molde

Tlf. 71 25 25 35

Email: jstavik@sn.no.

Etterlysning 76/1996

Kongsvinger

En av mine tipp-oldefedre het **Johan Sissener** f. 1822 Kongsvinger ?, d. 1885 ukjent hvor. Han var kaptein og var gift to ganger, først med Kaja Ingier (1827-1880), ingen barn. Annet ekteskap var med Oline Riiser og her var det fem barn, blandt dem min oldemor **Wilhelmine Sissener**, gift med Anders Gulowsen. Det eneste vi vet om henne er at hun døde i 1864.

Jeg har forsøkt å kontakte forskjellige mennesker ved navn Riiser uten å få noen respons og nå håper jeg at noen av medlemmene leser dette og kanskje kan hjelpe meg.

P.W. Gundersen (medl. nr 4099)

Boks 36 Smestad

0309 Oslo. Tlf 22 49 42 62, fax 22 14 85 88,

e-post: pwg@aft.sn.no

Etterlysning 77/1996

Osen, Sør-Trøndelag

Jeg etterlyser følgende personer og deres slektskapsmessige bakgrunn:

• **Anne Bergitte Jakobsdtr** (1831) - 1907. Hun kom til Osen i Sør-Trøndelag 1856 som tjenestejente og ble samme år gift med Olaus Johansen Stein. Hun skal ha kommet fra Beitstad og ha vært datter av en Jakob Larsen. Det har imidlertid ikke lyktes meg å finne dem i Beitstad.

• **Johan Hågensen** (1713)-1772, bruker på Hopstad (Hofstad) i Bessaker, Roan 1753-1766, på Sørjer i Osen 1766-1771. Han ble gift 1753 med Malene Johansdtr Håvik, f. 1730 i Skjøra, d. 1785 i Roan. Hvor kom han fra?

Gunnar Andreas Trengereid

Osloveien 38

7018 Trondheim

tlf. 73 53 28 02

Etterlysning 78/1996

Sandefjord/Brekstad, Ørland

Kan noen gi meg opplysninger om en mann som het **Paul Stiesen**?

Han er muligens oldefar til mine 2 døtre. Barnas oldemor, Ellen Reksterberg (f.1904) jobbet ved et meieri i Sandefjordsområdet (ca. 1925) da hun ble gravid med mine døtres farfar, Per Cornelius Brekstad (Brekstad i Ørland kommune var Ellens fødested og senere bosted). Per ble født i Drøbak 9.4.1929, og muligens også døpt der.

Ellen nevnte aldri Pers far, navnet kom frem på hans dåpsattest. Han var trolig elektriker ved samme meieri som Ellen jobbet.

De eneste opplysningene jeg har om han er altså navnet, og at han var elektriker. Hvem var han og hvor kom han fra? Var denne Paul kanskje gift slik at Per har halvsøsken han ikke vet om? Kan kanskje noen si noe om hans aner?

Kan noen hjelpe meg med opplysninger hadde det vært kjempeflott!

Aase Merete Brekstad

Ola Olsas vei 20

7140 Opphaug

Tlf. 72 52 17 28

Etterlysning 79/1996

Jølster

Ønsker opplysninger om Anders Johannesen, trolig fra Jølster i Sogn og Fjordane. Han er far til bl.a. (?) Jens Andersen som ble født i Jølster i 1841 og døde på Ørlandet i 1910. Jens A. ble gm. 28.12.1876 Jakobine Olsdtr fra Ørland og fikk 3 barn.

Aase Merete Brekstad

Ola Olsas vei 20

7140 Opphaug

Tlf. 72 52 17 28

Etterlysning 80/1996

Norderhov

Jeg prøver å samle opplysninger om etterslekten til mine tippoldeforeldre, **Kristian Aslesen**, f. ca. 1817 på Norderhov og død 1863 på Semmen-eie i Ådal, samt hans hustru **Marie Johnsdtr**, f. 1816 i Øyer og død 1900 på Semmen-eie i Ådal.

De giftet seg i 1842 på Norderhov og bosatte seg på en plass under gården Heen. Her fikk de fire barn før de flyttet til en plass under Sørums, hvor yngstemann ble født.

Disse barna var:

Live (Lise?) f. 31.5.1845 Konfirmert 1859, Norderhov
Johan f. 24.12.1847 Konfirmert 1865 Ådal
Ragnhild f. 28.6.1852 Konfirmert 1867 Åsal
Inger Dortha f. 10.5.1854 Konfirmert 1870 Ådal
Ole f. 14.5.1857 Konfirmert 1872 Åsal

Inger Dortha f. 1854 er min oldemor. Hun flyttet fra Ringerike mot slutten av forrige århundre og bosatte seg i Oslo. Dessverre vet jeg mindre om skjebnen til hennes fire søsken. Dette er hva jeg har kommet frem til etter en gjennomgang av kirkebøker og folketellinger for området.

En Lise Kristiansdtr. giftet seg i Norderhov i 1868 med en Gudbrand Olsen Alm-eie f. 1840. Barn: Maren Oline f. 1867, Ole f. 1870, Lauritz f. 1883 og Anna f. 1886.

Ved folketellingen 1900 for Norderhov er de bosatt på plassen Sveri under N. Baarnaas.

En enkmann Johan Kristiansen f. 1846 er under folketellingen 1900 for Norderhov bosatt på Myhre gård sammen med døtrene Karoline f. 1881 og Elise f. 1884.

Ved folketellingen 1875 for Ytre Ådal bor Ragnhild Kristiansdtr f.1852 sammen med sin mor på plassen Berthestuen. Hun hadde barna Kristian f. 1872 og Maren f. 1875. Begge født utenfor ekteskap.

Ole Kristiansen Follum f. 1857 giftet seg på Norderhov i 1884 med Ragnhild Jonsdtr f.1845.

Ved folketellingen 1900 for Norderhov finner vi på plassen Bakken under Follum, Ole Kristiansen Bakken og Ragnhild J. Bakken. Ingen barn er notert.

Er det noen som ut i fra nevnte opplysninger kan bidra med å trekke trådene frem mot vår tid?

Thore Bakk

Heer Terrasse 40F

1445 Heer

Tlf. 64 93 70 45

Etterlysning 81/1996

Sverige/Jevnaker

Min oldefar, **Johan Olsen**, f. ca. 1864 i Sverige (26 år i 1890) jobbet Juli 1888 som murer ved Randsfjord Tresliperi på Jevnaker. April 1890 finner vi ham igjen som murer ved Gjethus papirfabrikk på Modum. Natt til 1. mai 1890 rømte han fra fabrikk og er siden ikke sett i området. Lensmannen på Modum sendte da ut en etterlysning med følgende signalement:

Svensk, middels høy, alminnelig legemsbygning, halt, siden skjegg og lyst hår.

Er det noen som kan tenkes å ha opplysninger som kan føre til kunnskap om Johan Olsen's opphav eller videre skjebne?

Thore Bakk

Heer Terrasse 40F

1445 Heer

Tlf. 64 93 70 45

Etterlysning 82/1996

Trondheim

Ole Christian Torstensen Dahl / f. 1820 / Trondheim

En av mine tippoldeforeldre var Johan Bernt Torstensen Dahl (f. 1816 i Trondheim). Jeg søker informasjon om hans bror **Ole Christian Torstensen Dahl**; f. 24.03.1820 i Ila i Trondheim, dpt. 04.06.1820 i Domkirken. Foreldre: Torsten Torstensen Dahl og Barbro Jacobsdatter. Torsten Dahl var slakter («frimester») og hadde borgerskap i Trondheim.

Jeg vil gjerne ha informasjon om Ole Christian og hans etterkommere. Dersom der skulle være flere søsken av Johan Bernt og Ole Christian, er jeg interessert i opplysninger om disse også. Samt også opplysninger om Barbro's forfedre.

Per Vidar Bredesen

Borgenveien 4B

1410 Kolbotn

Tlf 66 80 40 81 (P)

Etterlysning 83/1996

Skogn

Berit Pedersdatter f. 1833 / Petrine Pedersdatter f. 1835

En av mine tippoldemødre var Cesilie (Sesilie) Pedersdatter Byevald (f. 1830 i Skogn). Jeg søker informasjon om to av hennes søstre: 1) **Berit (eller Beret) Pedersdatter Byevald** f. 24.01.1833 i Skogn. 2) **Petrine Pedersdatter Byevald** f. 03.05.1835 i Skogn. Deres foreldre: Peder Hansen Byevald og Bereth Sevaldsdatter Hojem. Ved den lokale folketellingen i 1845 bor Petrine (10 år) sammen med foreldrene på hjemgården Byevald. Berit (12 år) bor akkurat da på en av nabogårdene.

Jeg vet ikke hvor det ble av Berit og Petrine etter at de ble voksne. Sannsynligvis er de flyttet ut av Skogn og giftet/bosatte seg andre steder i Trøndelag/Norge. Hverken Berit eller Petrine er registrert som gifte eller døde i Skogn. Er det noen som vet hvor det ble av dem? Jeg er interessert i all slags informasjon om Berit og Petrine; og deres eventuelle etterkommere.

Per Vidar Bredesen

Borgenveien 4B

1410 Kolbotn

Tlf 66 80 40 81 (P)

Etterlysning 84/1996

Slekten Rist.

Lorents Rist (Lars, Laurentius) var amtmann og stifts-skriver i Jämtland ca 1645-58, bosatt på Marsett i Sund-sjø. Han var født i Ottensen nær Hamburg av foreldre Kaspar Rist og Margrete Ringemuth (fra Steinbrügge). Margrethe sies å være av kurlandsk adel (dvs tysk adel i Latvia fra ca 1240). Kjenner noen av leserne til den kurlandske adel/ Margretes opphav?

Lorents og familien måtte rømme til Trondheim i 1658, da svenskene overtok Jämtland. Der døde han året etter «fra sin hustru (Else Knutsdtr Sæbye) og mange små barn». Vi kjenner bare 4 av de små:

- 1 Knut Rist (1652-1727), sogneprest i Saltdalen, 3 koner og i alt 11 barn. Mange etterkommere i mange land.
- 2 Lars Rist, handelsmann i «Nordlandene» (Holm, Langenes?). Sønnen Svend Rist var kapellan på Dverberg i Andenes. Vet noen mer om disse?
- 3 Svend Rist, visstnok lensmann i Søndre Salten. Sønnen Peder S. Rist (Ritz) var lensmann i Skjerstad 1714-35, inngiftet i Munchegaard/Schønnebøl-slektene. Har noen støtt på Svend eller mulige barn?
- 4 Ingeborg Rist (død jan. 1715), gift med Jon Torstensen (død 1728) på Ytre Setså i Saltdal. Skifte etter begge finnes. Felles sønn Lars Jonsen.

I tillegg hadde Lorents og Else muligens disse to sønnene:

- 5 Anders Rist, Maursund i Troms? Sønnen Nils Andersen Rist ble Trondheimsborger i mars 1712. Sønnedatteren Martha Nilsdtr Rist ble gift med handelsmann Hans Petter Giæver Maursund og sønnesønnen Anders Nilsen Rist ble gift med Berthe Hoby. Kjenner noen til Anders Rist d.e.?
- 6 Hans Rist, Trondheim? Datteren Anne Hansdtr Rist døde fra mann og 4-årig sønn Ole i mai 1725 i Trondheim. Hennes bror Jon Hansen Rist var til stede ved skiftet des. 1725. Vet noen mer om disse personene?

Har noen støtt på andre personer enn de ovennevnte med navnet Rist i Norge, født før 1660, dvs aktuelle barn av Lorents Rist?

Ole Rist (ca 1680-1755) var klokker i Steigen 1712-45, bosatt på Holkestad fra 1726, der han drev handel (borgerleie). Han finnes dog ikke registrert som borger i Trondheim. 1745 flyttet han med kone Birgitte (Berte) Holst (urmakerdatter fra Trondheim) og fem barn til Valberg i Lofoten, der han var lensmann i Valberg og Gimsøy 1750-55. Antagelig drev han også gjestgiveri i Valberg.

Ole og Birgitte har stor etterslekt i mange land. Hans foreldre er ukjente for oss, men alt tyder på at faren var en av «de mange små barn» som ble født i Jämtland. Kjenner noen Oles foreldre? Oles eldste sønn het Hans Ulrik, den yngste Ulrik. Kanskje er Ole sønn av Hans Rist, og hans morfar heter Ole eller Ulrik? Kjenner noen til Hans Ulrik

Frey, som hadde penger til gode i mange bo i Lofoten i Oles tid? Frey var antagelig handelsmann fra Trondheim - kanskje i slekt?

John Sandve,
Spellmannsplassen 8,
2008 Fjerdingby

Etterlysning 85/1996

Skien

Etterlyser opplysninger om og gjerne kontakt med etterkommende til min mor

Signe Axeline Ingvalda Hafslund, født 14. oktober 1889 i Skien, død 13. mars 1988 i Växjö, Sverige (adoptert).

Min morfar:

Ingvald Hafslund f. 1864

Min mormor:

Kirstin Marie Christensen, født 16. mars 1869, død 4. mars 1923 Okland, California. Gift med Nils P. Lundberg, fruktdyrker Napa Cal., sønner Charles og Manfred.

Kirstin Marie Christensen var datter til **Jacob Olivarius Christensen**, styrmann, skipper. Født 1. april 1828 i Farsund, død 28. april 1891 i Skien. Medlem i Lammevallsbevegelsen. Hustru **Olea Nilsen Høegh**, født 15. okt. 1839 Bømle, Langesund

Lillebil Ekman

Östervängsgat. 42

S-43344 Møldal

tlf. 00 46 31 27 67 24

Etterlysning 86/1996

Hvilken gård på Østlandet hadde kjøpmann Gjellertsen i nærhehen?

Jeg arbeider med en lokalhistorisk bok (Fra gård til villa), området er Bekkelagshøgda, men Nordstrand og Ekeberg er også med. Den vil ta for seg utviklingen fra gårdsbruk og skog, til senere hytter og villabebyggelse, dvs. perioden fra midten av 1800-tallet og oppover til ca. 1940. Alle gårdene, småbrukene, husmannsplassene, en god del villaer og butikker blir omtalt.

Jeg har kommet over originale gårdsregnskaper på gården Nordseter i Aker (ved Oslo), men regnskapene er fra en annen gård. Nordseter ble eiet av **Emil Nyquist** (født 1845 i Aurum ved Sarpsborg) fra 1870 til 1926. Han må ha hatt disse regnskapene fra en av de tidligere gårder som han har eiet eller forpaktet i Akershus eller Østfold. For å identifisere området har jeg kun følgende opplysninger:

År 1864, kjøpmann i nærheten heter **GJELLERTSEN**, gårdsdreng er Johan Olsen, staldtreng er Hans Pedersen, fjøsdrang er Peder Andersen, husmann Brynhild Olsen og Jacob Johannesen, dagarbeidere Knut Gotterud, Jens Jensen og Oline Hansdatter, husmannskone Gurie Pedersdatter, stuepike Else Jacobsdatter og kokkepikene Oline Hansdatter.

Har noen kjennskap til noen av disse navn eller andre opplysninger

Dag Jarnøy
Hyggeveien 12
1178 Oslo

Etterlysning 87/1996

Inderøy

Hi there, I'm trying to find out what ever happened to **Petter Arnson** who lived at Inderoy, Norway. He had his mother and a sister Ann, who stayed on the farm after his dad died. There was also a crippled girl living there. Her name was Maria.

The last I heard about Petter, he was 15 and out working on a herd farm. But when one bought a farm at that time they changed their name to the name of the farm.

Petter was born in 1851 to **Jon** and **Magrete Dortha Arnson**. his sister was my grand mother. Relatives there had never heard of him. Strange!!

If in any awy you could help me, I would be so gratefull.
Thanks much now.

If you can't get an e-mail to me you may e-mail my daughter at nbartnes@eot.com

olla@tekstar.com evt. Slekt og Data red.

Etterlysning 88/96

Skogn/Åsen,Nord-Trøndelag.

Kan noen hjelpe meg i min leting etter fødested og foreldre til Erich Hansen?

Han var gårdmann på gården Skaaraas (Skårås) på Ekne i Skogn, N-Trøndelag fra 1810 og til sin død i 1841. Enken Anne-Marta Hansdatter Risberg satt med gården fra da av, og til hun døde i 1859. Da tok sønnen Hans Erichsen over gården.

Det finnes ikke tinglyst skjøte på overtakelsen av gården i Erich Hansen's tid.

Jeg kan heller ikke finne fødsel- eller konfirmasjonsinnførsler på Erich Hansen i kirkebøkene for Skogn og Åsen, og må anta at han er innflyttet.

Erich og Anne-Marta ble gift i Åsen i 1810. Presteatatten forteller at Erich er bosatt på Ekne og er gårdmann der men den forteller ikke noe om hvor han er født.

Ved hans død i 1841 oppgis alderen å være 79 år. Og fødselsåret kan da være 1762.

Roar Nossum
Astronomveien 33,
7036 Trondheim
tlf: 73 96 69 63

Etterlysning 89/96

Peder Helgesen.

Jeg fosøker å finne ut hvor Peder Helgesen er født og hvor han kommer fra. Følgende opplysninger foreligger:

I folketellingen for Skogn under gården Dalingan i 1801 nevnes tjenestegutten Peder Helgesen og alderen oppgis å være 8 år. Hans fødsel/dåp er ikke å finne i Skogn's kirkebøker.

I 1824 gifter husmann og skomaker Peder Helgesen seg i Åsen med husmannsdr. Anna Erichsdatter Jøråshaugen fra Skogn. De bosetter seg i Skogn hvor de i de neste 25 årene får flere barn i ekteskapet. En av sønnene Peter Andreas Pedersen f.1833 gifter seg med Sara Henriksdatter Røstad, som tilhører den kjente Sæte-ætten i Nord-Trøndelag.

Folketellingen for Skogn i 1865 viser at ekteparet fortsatt bor i Skogn og der oppgis Peder's alder å være 75 år og at hans fødested er Elvrum. Eller kanskje det skal være Elverum?

Statsarkivet i Hamar kan ikke finne noen Peder Helgesen som skal være født i Elverum i årene 1790-1794. Det kan vel også tenkes at manntallsføreren har skrevet feil?

Det er heller ikke mulig å finne noe i forbindelse med hans konfirmasjon da kirkeboken for årene omkring 1808 er gått tapt i Skogn.

Er det mulig å finne denne mannens opphav? Kan noen hjelpe?

Roar Nossum
Astronomveien 33,
7036 Trondheim.
Tlf: 73 96 69 63.

Sakset fra

DISforum@rootsweb.com:

Hei alle sammen,

Syntes nesten jeg må dele mitt siste "funn" med alle dere andre, for indirekte så er det min lesing her på DISforum og på news som har hjulpet meg.

Forrige helg var det en som anbefalte Yahoo, og søk på personer. Jeg søkte på Lappi, og fikk opp over 70 navn som jeg lastet ned og sorterte.

I går kveld var det en på news som anbefalte www.ancestry.com (søk etter alle døde). Jeg over dammen igjen. Fant begge brødrene til min bestemor. Tok nå og sammenlignet siste bobel med den lista fra Yahoo. Fant der to personer med samme adresse (zip-nr). Den ene av dem hadde til og med mailadresse. Som den jeg er skrev jeg selvfølgelig omgående. I morges da jeg hentet post, fikk jeg svar. Han var jammen sønnen i andre ekteskap til min "gammelonkel". Det kaller jeg for å ha skikkelig flaks. :-)

Uten Dere og Internett tror jeg jammen ikke at dette hadde gått så bra, for ikke å snakke om hvor fort det gikk.

FANTASTISK, spør dere meg!

Entusiastisk Wenche.

Yahoo, www.ancestry.com og mange andre interessante kilder/hjelpeverktøy finner du via våre hjemmesider under bildet *Genealogiske ressurser*. Yahoo finnes via «Norske ressurser», «Andre norske ressurser av interesse for genealoger.» og «Biblioteker». Red. bem.

Slekt & dato:

DIS-arrangementer Norge rundt

Arrangementsoversikten nedenfor er basert på lokallagenes planer og andre arrangementer som kan være relevante for slektsforskere som bruker data i sitt arbeide. Arrangementsoversikten ajourføres av Alf Christophersen, alf.christophersen@basalmed.uio.no. Se også WEB-sidene.

Desember 1996

o 2. desember kl. 18³⁰, Trondheim

DIS-Sør-Trøndelag arrangerer medlemsmøte i Rosten-hallen ved City Syd. **Tema:** "Lokale navnetradisjoner, Desember-overraskelse."

o 2. desember kl. 18³⁰, Stavanger

DIS-Rogalands BBS-brukergruppe har møte. For nærmere informasjon, ta kontakt med Einar Iversen, tlf. 51 54 76 30

o 3. desember kl. 18³⁰, Eik lærerhøgskole, Vestfold

DIS-Vestfold arrangerer møte. "Vi ser på det nyeste av programvare for slektsforskning" v/Lars Harald Alstadsæter

o 4. desember NB. Sted flyttet! Byhallen kl. 19⁰⁰

DIS-Vest-Agder arrangerer åpent møte i Byhallen..

o 9. desember kl.19⁰⁰, Havnaberg Eldresenter, Haugesund

DIS-Haugaland arrangerer møte. Berit Guldberg holder foredrag om sitt arbeide med bygdebok for Vikedal, Sandeid, Imsland.

o 9. desember, Stavanger, Utvandrercenteret, Bergjelandsgt. 30

Medlemsmøte i DIS-Rogaland. **Tema:** "Presentasjon av Utvandrercenteret", med Hans Storhaug

o 12. desember, kl. 18⁰⁰, Riksarkivets kantine, Oslo

DIS-Oslo/Akershus arrangerer medlemsmøte. Yngvar Brusevold: «Juleskikker»

o 18. desember kl.19⁰⁰, Bergen, Støpeskjeen, Fabrikkgt. 6

DIS-Hordaland arrangerer medlemsmøte. Teknisk møte om noe innen PC/programvare/modem/internet

Januar 1997

o 11. januar, Ålesund

Medlemsmøte i DIS-Møre og Romsdal

o 13. januar 1997 kl. 19⁰⁰ - Havnaberg Eldresenter

DIS-Haugaland arrangerer møte. Tema: Årsmøteforberedelser

o 20. januar 1997 kl 19⁰⁰, Baptistkirken, Arendal

DIS-Aust-Agder arrangerer kurs i gotisk skrift

Februar 1997

o 10. februar 1997 kl. 19⁰⁰ - Havnaberg Eldresenter

DIS-Haugaland arrangerer årsmøte

o 17. februar kl 19⁰⁰, Baptistkirken, Arendal

DIS-Aust-Agder arrangerer årsmøte

Mars 1997

o 8. mars, Molde

Medlemsmøte i DIS-Møre og Romsdal

o 8. mars, Molde

Årsmøte i DIS-Møre og Romsdal

o 10. mars 1997 kl. 19⁰⁰ - Havnaberg Eldresenter

DIS-Haugaland arrangerer møte. Tema: Ikke fastsatt

o 15. mars 1997 kl 11⁰⁰ - Sunnmøre Museum, Ålesund

DIS-Norges årsmøte (se s. 18)

o 17. mars kl 19⁰⁰, Baptistkirken, Arendal

Møte med en bygdebokforfatter.

April 1997

o 14.april 1997 kl. 19⁰⁰ - Havnaberg Eldresenter

DIS-Haugaland arrangerer møte. Tema: Ikke fastsatt

o 21. april 1997 kl 19⁰⁰, Aust-Agder Arkivet

DIS-Aust-Agder besøker Aust-Agder Arkivet.

Mai 1997

o 12.mai 1997 kl. 19⁰⁰ - (forbehold om tid og oppmøtested)

DIS-Haugaland arrangerer møte. Planlagt tema: Omvisning Karmsund Folkemuseum

o 26. mai 1997 kl 19⁰⁰, Baptistkirken, Arendal

DIS-Aust-Agder, «Vi ser tilbake og fremover»

En god arrangementstid for lokallagene er å delta på lokale hobbymesser. Her er DIS-Aust-Agders stand på Myra-messa i høst. Fra venstre sees Tore Frich Jobsen og Nils-Petter Hagen. Selv i et lite fylke som Aust-Agder var standen meget godt besøkt. Totalt på messa var over 10000 innom i løpet av to dager.

Adresser

DIS-lokallag

Lokallagene i DIS-Norge har årsmøter i februar/mars. I neste nummer av Slegt og data kommer en oppdatert adresseliste for lokallagene. Da finner du også adressene til et eller to nye lokallag.

DIS-Salten

Leder: Einar Agersbrog Mentzen

tlf. p: 90 10 51 76

Adresse: Gamle riksvei 112, 8013 Bodø

DIS-Nord-Trøndelag

Leder: Torgeir Tessem

tlf. p: 74 14 76 39

Adresse: Box 2011, 7701 Steinkjær

DIS-Sør-Trøndelag

Leder: Arthur Antonsen

tlf p: 72 55 88 25

Adresse: boks 2820 Elgsæter, 7002 Trondheim.

WWW: <http://www.sn.no/~fikarlse/dis/>

DIS-Møre og Romsdal

Leder: Kjell Ivar Farstad

tlf p: 71 26 29 73

Adresse: Stien, 6440 ELNESVÅGEN

WWW: <http://www.moldenett.no/~kjellf/dismr.htm>

DIS-Hordaland

Leder: Terje Skrolsvik

tlf. p: 55 93 43 64

Adresse: Skomværsvei 38, 5071 Loddefjord

WWW: <http://www.subnett.no/Org/DIS-Hordaland/index.html>

DIS-Haugaland

Leder: Hans Gangstø

tlf. p: 52 73 52 03

Adresse: Udlandsvingen 34, 5500 Haugesund

DIS-Rogaland

Leder: Vidar Øverlie

tlf p: 51 69 80 89

Adresse: Tornefjellv. 2, 4056 Tananger.

DIS-Vest-Agder

Leder: Holger Zachariassen

tlf. 38 02 95 10(a), 38 04 32 10(p)

Adresse: Pb. 8115 Vågsbygd, 4602 Kristiansand S

DIS-Aust-Agder

Leder: Tore Frich Jobsen

tlf p: 37 08 56 70

Adresse: Brattekleiv, 4818 Færvik

DIS-Vestfold

Leder: Einar Runå

tlf p: 33 32 87 01

Adresse: Moloveien 10, 3150 Tolvsrød

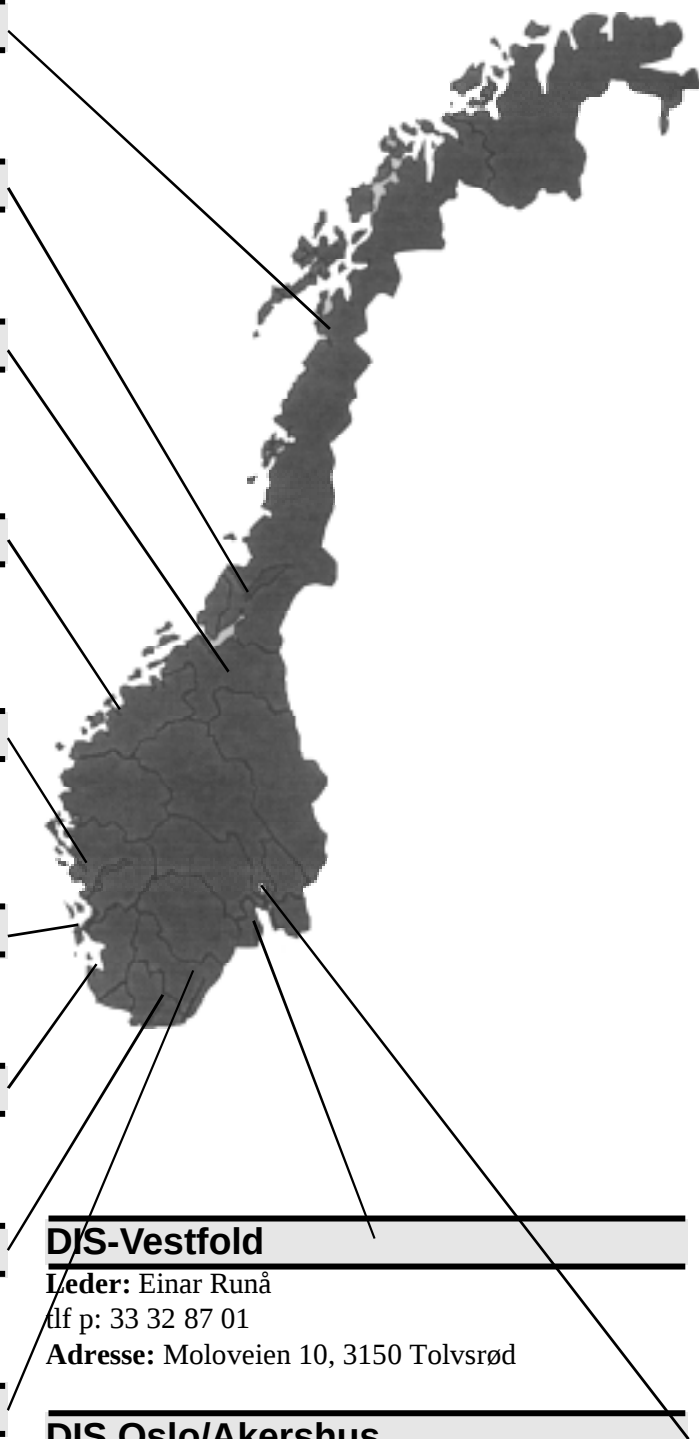
DIS Oslo/Akershus

Leder: Henry Weckhorst

tlf p: 66 91 05 21

Adresse leder: Rådyrveien 12, 1413 Tårnåsen

WWW: <http://www.sn.no/~ojorgens/dis-oslo-akershus/>

Har du fått stjerne på adresseetiketten?

Det er faktisk ikke fordi du har vært flink. Snarere tvert i mot. Det er en liten påminnelse om at du har kontingentrestanse (med mindre du har betalt i løpet av de aller siste ukene). Se etter om du ikke har liggende en giroblankett for betaling av kontingent til DIS-Norge.

Bankgiro er 0824 0764750

Årsmøte 1997 er denne gangen lagt til Ålesund 15. mars Se s. 18

Innhold

Formannen har ordet	3
Balansegangen mellom det idéelle og virkeligheten vår	4
Redaktørens spalte	4
«Kong Hans» og hans dramatiske løpebane.	6
Oppfordring til programtest!	10
Svar til Arild Kompelien	10
Nye kontingentsatser 1997	12
Egenskaper og funksjoner som finnes i slektsprogram i dag	13
Hjelp! Slekta er blitt for stor, igjen.	16
Registrering av personers navn og navnevariasjoner	17
Kommentar til debatten om dataregistrering av kirkebøker	17
Varsling om berammet årsmøte	18
Rabattavtalen med Schibsted Nett	18
HJELP - postkassa mi flyter over!	19
DIS-Treff forbedres!	20
Statistikk for Distreff databasen	23
Slektsforskerdagene på FORTIDEN I DAG	24
Om begrepsforvirring - Svar til Finn Holden	26
Brother's Keeper Windows - Status	28
Etterlysninger	28
Sakset fra DISforum@rootsweb.com:	33
DIS-arrangementer Norge rundt	34
DIS-lokallag	35

